

Korekta Sprawozdania¹ z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego² w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Rodzaj sprawozdania			
A. Sprawozdanie okresowe			
B. Sprawozdanie roczne		X	
C. Sprawozdanie końcowe			
2. Okres sprawozdawczy		2014 rok	
3.	Numer Priorytetu PO KL	Priorytet VI, VII, VIII, IX	
4.	Nazwa Instytucji Pośredniczącej	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	
5.	Dane osoby sporządzającej sprawozdanie:	w części rzeczowej	w części finansowej
	Imię i nazwisko	Dorota Kiszkiel	Dorota Kiszkiel
	Nr telefonu	91 42 56 143	91 42 56 143
	Adres poczty elektronicznej	Dorota_Kiszkiel@wup.pl	Dorota_Kiszkiel@wup.pl
<i>Osoby do kontaktu w poszczególnych Priorytetach</i>			
a)	Numer Priorytetu PO KL	PRIORYTET VI	
b)	Dane osoby sporządzającej sprawozdanie:	w części rzeczowej	części finansowej
	Imię i nazwisko	Katarzyna Komoń	Katarzyna Komoń
	Nr telefonu	91 42 56 266	91 42 56 266
	Adres poczty elektronicznej	Katarzyna_Komon@wup.pl	Katarzyna_Komon@wup.pl
c)	Numer Priorytetu PO KL	PRIORYTET VII	
d)	Dane osoby sporządzającej sprawozdanie:	w części rzeczowej	w części finansowej
	Imię i nazwisko	Ewa Puszkiewicz	Ewa Kalinowska
	Nr telefonu	91 42 56 259	91 42 56 260
	Adres poczty elektronicznej	Ewa_Puszkiewicz@wup.pl	Ewa_Kalinowska@wup.pl
e)	Numer Priorytetu PO KL	PRIORYTET VIII	
f)	Dane osoby sporządzającej sprawozdanie:	w części rzeczowej	w części finansowej
	Imię i nazwisko	Joanna Baczyńska	Joanna Baczyńska
	Nr telefonu	91 42 56 156	91 42 56 156
	Adres poczty elektronicznej	Joanna_Baczynska@wup.pl	Joanna_Baczynska@wup.pl
g)	Numer Priorytetu PO KL	PRIORYTET IX	
h)	Dane osoby sporządzającej sprawozdanie:	w części rzeczowej	w części finansowej
	Imię i nazwisko	Jacek Serdyński	Jacek Serdyński
	Nr telefonu	91 42 56 282	91 42 56 282
	Adres poczty elektronicznej	Jacek_Serdynski@wup.pl	Jacek_Serdynski@wup.pl

¹ Należy wskazać, czy sprawozdanie jest sprawozdaniem właściwym, czy korektą:

- usunąć zapis „korekta sprawozdania”, jeśli jest to pierwsze sprawozdanie przekazywane za dany okres sprawozdawczy do właściwej instytucji nadrzędnej;
- usunąć zapis „sprawozdanie”, jeśli jest to każde kolejne sprawozdanie przekazywane po pierwszym, oficjalnym sprawozdaniu.

² Należy wskazać, czy sprawozdanie dotyczy Priorytetu (komponentu centralnego) czy Priorytetów komponentu regionalnego, usuwając opcję niewybraną.

II. PRZEBIEG REALIZACJI PRIORYTETU

1. Analiza stopnia osiągnięcia oczekiwanych efektów oraz wartości docelowych wskaźników w podziale na cele szczegółowe

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie jako Instytucja Pośrednicząca PO KL (IP) dokonując analizy stopnia osiągnięcia poszczególnych wskaźników za *nadwykonanie* wskaźnika przyjęła poziom osiągnięcia wskaźnika powyżej 100 % założonej w Szczegółowym Opisie Priorytetów wartości docelowej, natomiast za *niski stopień realizacji* przyjęła stopień osiągnięcia wskaźnika poniżej 90 % założonej wartości docelowej wskaźnika.

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 - Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy

WSKAŹNIKI REZULTATU:

* **Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej** w 2014 roku kumulatywnie wyniósł 13 595 miejsc pracy. W sprawozdaniu za rok 2013 wartość przedmiotowego wskaźnika wynosiła 10 811 miejsc pracy, czyli zanotowano wzrost o 2 784 miejsc pracy. Wartość docelowa wskaźnika wskazana w Szczegółowym Opisie Priorytetów (SzOP) z lipca 2014 roku wyniosła 4 347 miejsc pracy. Nadwykonanie wskaźnika wynika z dużego zainteresowanie uczestników projektów bezzwrotnymi dotacjami.

* **Odsetek kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy** w 2014 roku wyniósł 121,65 %, natomiast w 2013 roku wynosił 107,22 %. W bieżącym okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost wartości wskaźnika o 14,43 punkty procentowe. Projekty realizowane w ramach Podziałania 6.1.2 przyczyniają się do podniesienia kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia wykonujących zadania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych np. poprzez szkolenia, doradztwo oraz dofinansowanie studiów podyplomowych, studiów licencjackich i studiów magisterskich uzupełniających. Nadwykonanie przedmiotowych wskaźników spowodowane jest kontynuacją realizacji w latach 2013-2014 projektu własnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie pn. *Piramida kompetencji - II edycja*.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

* **Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu**

W 2014 roku przedmiotowy wskaźnik zrealizowano kumulatywnie na poziomie 101,45 %. W poprzednim okresie sprawozdawczym tj. na koniec 2013 roku wysokość wskaźnika kształtowała się na poziomie 80,41 % (wzrost w bieżącym okresie sprawozdawczym o 21,04 punktu procentowego). Wymieniony wskaźnik obejmuje wszystkie osoby, które zakończyły udział w projektach w ramach Podziałania 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3, Działania 6.2 oraz 6.3. Wartość docelowa wskaźnika określona w SzOP wynosi 61 893 osoby.

* **Liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działania**

W bieżącym okresie sprawozdawczym wskaźnik zrealizowano kumulatywnie na poziomie 188,67 %. Indywidualne Plany Działań (IPD) to narzędzie wspomagające wczesną identyfikację indywidualnych potrzeb osób bezrobotnych oraz dopasowanie form pomocy do oczekiwań i możliwości osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. IPD wspomagają planowanie rozwoju zawodowego wskazanej grupy poprzez nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia, co umożliwi najbardziej efektywne przygotowanie uczestników projektu do wejścia na rynek pracy. Wysoki stopień realizacji wskaźnika (wysoka efektywność wsparcia), jest konsekwencją m.inn. zapisów w Planie Działania na 2014-2015 rok gdzie wskazano, iż w ramach Poddziałania 6.1.3 w projekcie 100% uczestników powinno zostać objętych Indywidualnym Planem Działania i/lub modyfikacją IPD sporządzoną w okresie ostatnich 6 miesięcy poprzedzających przystąpienie uczestnika do projektu, w celu kontynuowania dobrej praktyki w postaci zapewnienia indywidualnego podejścia do osób bezrobotnych oraz konieczności osiągnięcia określonych wskaźników realizacji projektów. Na koniec 2013 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 105,71% zakładanej wartości docelowej, odnotowano zwiększenie stopnia realizacji wskaźnika o 82,96 punktów procentowych.

* **Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej**

Wskaźnik od początku realizacji Programu ukształtował się kumulatywnie na poziomie 13 565 osób tj. 155,53 % realizacji wartości docelowej. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wykonanie wskaźnika wzrosło o 31,74 punktów procentowych. W ramach Poddziałania 6.1.3 środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymują głównie mężczyźni (kumulatywnie 6 616 mężczyzn tj. 60,00 %). Natomiast w ramach Działania 6.2 liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej kumulatywnie wynosi 2 540 osób (1 295 kobiet, 1 245 mężczyzn). Wsparcie przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia to formy skutecznej aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałania bezrobociu w Województwie Zachodniopomorskim.

W związku z powyższym WUP w Szczecinie kontynuuje działania umożliwiające osobom pozostającym bez zatrudnienia jak i zatrudnionym, rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej. Formy pomocy wspomagające samozatrudnienie dla uczestników projektów to pomoc bezzwrotna w formie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (w ramach Działania 6.2 oraz Poddziałania 6.1.3) wyłącznie dla osób pozostających bez zatrudnienia oraz pomoc zwrotna (mikropożyczki) udzielana w ramach Działania 6.2 osobom pracującym, pracownikom naukowym, studentom i absolwentom (planującym prowadzenie działalności w ramach innowacyjnej przedsiębiorczości).

*** Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje**

Przedmiotowy wskaźnik został osiągnięty kumulatywnie na poziomie 157,05 % (13 439 osób). W 2013 roku wartość wskaźnika wynosiła 126,01%. W bieżącym okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost realizacji wskaźnika o 2 656 osób (31,04 punktów procentowych). Na nadwykonanie wskaźnika znaczący wpływ ma duże zainteresowanie uczestników projektów bezzwrotnymi dotacjami. Wynika to z faktu, iż problem dostępu do kapitału stanowi główną barierę w wejściu na rynek pracy osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Natomiast osoby już prowadzące działalność gospodarczą jako bariery uniemożliwiające prowadzenie firmy zgłaszają niską opłacalność finansową, która wynika z wysokich kosztów prowadzenia działalności gospodarczej takich jak: wysokie podatki oraz składki na ubezpieczenie społeczne. Bariery stanowi również duża konkurencja na rynku, brak znajomości prawa i księgowości oraz umiejętności prowadzenia własnej firmy. Dlatego też wsparcie w ramach Priorytetu VI obejmuje doradztwo oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej, wsparcie pomostowe uczestnika projektu obejmujące finansowe wsparcie po uruchomieniu firmy oraz szkolenia i doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji.

*** Liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych**

Wartość docelowa wskaźnika zapisana w SzOP wynosi 165 osób. Na koniec okresu sprawozdawczego 126 osób (57 kobiet, 69 mężczyzn) skorzystało z mikropożyczek. Na koniec 2013 roku realizacja wskaźnika kształtowała się na poziomie 8,48 %. W 2014 roku nastąpił znaczący wzrost przedmiotowego wskaźnika o 112 osób (67,88 punktów procentowych), co jest konsekwencją (podjęte środki zaradcze) przeprowadzonej przez beneficjenta Polską Fundację Przedsiębiorczości akcji promocyjno-informacyjnej z wykorzystaniem różnych kanałów dystrybucji, współpracy projektodawcy z komercyjnymi pośrednikami finansowymi oraz uatrakcyjnieniem parametrów pożyczki, poprzez zmniejszenie wysokości oprocentowania.

Główne potrzeby w zakresie wsparcia w ramach PO KL w obszarze rynku pracy Województwa Zachodniopomorskiego dotyczą przede wszystkim rozwiązania problemu wysokiego bezrobocia, poprzez budowanie potencjału zatrudnieniowego osób pozostających bez zatrudnienia. Z badania ewaluacyjnego *Analiza i ocena efektów wsparcia PO KL w Województwie Zachodniopomorskim* z dnia 9 grudnia 2013 roku wynika, iż działania prowadzone przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie jako Instytucję Pośredniczącą są zasadne.

Zamieszczone wnioski, są również odpowiedzią na zalecenie i rekomendację Komisji Europejskiej, dotyczącą analizy rezultatów osiągniętych w ramach PO KL, pod kątem ich wpływu na zmniejszenie regionalnych problemów w obszarze rynku pracy. Wskazane badanie ewaluacyjne pokazuje, iż udzielone dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej u ponad 90 % uczestników projektów odpowiadały realnym potrzebom badanych, natomiast w przypadku pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej było to 80 % osób. Wnioski z badania wskazują jednoznacznie, iż szczególnie dużą trafnością charakteryzują się instrumenty związane ze wspieraniem możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej oferowanej w ramach Priorytetu VI. Z przedstawionego dokumentu wynika, iż o użyteczności wsparcia w głównej mierze decyduje faktyczna zmiana sytuacji społeczno-zawodowej uczestników projektów. Najważniejszym efektem realizacji projektów w Priorytecie VI jest fakt powrotu osoby bezrobotnej na rynek pracy. Wyniki badania wskazują, iż udaje się to w ponad 65 % przypadków, co jest wartością stosunkowo wysoką. W 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie i uzyskaniu środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej ponad 95 % osób nadal posiada zatrudnienie. Inne instrumenty, które przyczyniają się do osiągnięcia wysokiej efektywności zatrudnieniowej to wyposażenie stanowiska pracy, przygotowanie zawodowe oraz staże. We wskazanym powyżej dokumencie zapisano, iż osoby biorące udział w projektach dotyczących rynku pracy w sposób bardzo pozytywny odnosiły się do kwestii bezpośredniego wpływu projektu na znalezienie zatrudnienia, co świadczy o osiągnięciu zakładanego efektu interwencji. Dodatkowo z badania ewaluacyjnego *Ocena wsparcia kierowanego w ramach PO KL do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy* z dnia 15 grudnia 2014 roku wynika, iż wysoka stopa bezrobocia i niski poziom zatrudnienia stanowiły dane, które następnie (..) stały się kluczowym punktem wyjścia dla zaprojektowania wsparcia w ramach PO KL, a przede wszystkim podstawą przeznaczenia największej puli środków finansowych na Priorytet VI PO KL – *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*, a w tym przede wszystkim na Poddziałanie 6.1.3 – *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*, realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy w ramach projektów systemowych. Jednocześnie założenia PO KL i SzOP w stosunkowo niewielkim stopniu profilują grupy osób bezrobotnych, do których ma być skierowane wsparcie – w momencie rozpoczęcia Programu należało rozwiązać problem

ogólnie wysokiego bezrobocia we wszystkich grupach. Przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły w latach 2006-2013 sprawiły, że sytuacja poprawiła się, choć w niewielkim stopniu. Mimo kryzysu gospodarczego lat 2009-2011 stopa bezrobocia w chwili obecnej jest niższa niż w 2006 (lata 2012-2014 są czasem stabilizacji), a przede wszystkim zwiększyła się rotacja na rynku pracy, w związku z czym znacząco spadł odsetek długotrwale bezrobotnych. Poprawiła się także sytuacja ludzi młodych.

*** Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy**

Kumulatywnie udział w wyżej wymienionych szkoleniach ukończyły 433 kobiety oraz 67 mężczyzn, osiągnięta wartość wskaźnika w stosunku do wartości docelowej określonej w SzOP wynosi 152,44 %. W stosunku do danych ze sprawozdania z 2013 roku, nastąpił wzrost przedmiotowego wskaźnika o 7,62 punktów procentowych.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2 - Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych

WSKAŹNIK REZULTATU:

*** Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (15-24 lata)**

Od początku realizacji PO KL utworzono łącznie 2 430 miejsc pracy, w okresie sprawozdawczym zanotowano wzrost o 560 nowych miejsc pracy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

*** Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu:**

- **w tym liczba osób w wieku 15-24 lata**, który został zrealizowany na poziomie 116,22 % wartości docelowej. Wzrost liczby osób w wieku 15-24 lata, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu w okresie sprawozdawczym wynosi 4 713 osób;

- **w tym liczba osób w wieku 15-24 lata zamieszkujących obszary wiejskie** zrealizowano na poziomie 119,39 %. W bieżącym okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost przedmiotowego wskaźnika o 25,58 punktów procentowych;

*** Liczba osób, które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, w tym liczba osób w wieku 15-24 lata**

wynosi kumulatywnie 2 403 osoby, co stanowi 176,17 % wartości docelowej. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego nastąpił wzrost o 533 osoby.

W raporcie z dnia 31 lipca 2012 roku *Ewaluacja stanu wdrażania PO KL w roku 2012* zrealizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie zauważono, iż z uwagi na problemy osób młodych na rynku pracy osiągnięcie wartości wskaźników na poziomie znacznie przekraczającym wartość docelową nie należy uznać za niewłaściwy kierunek, a jako odpowiedź na zapotrzebowanie grupy docelowej. Według badania ewaluacyjnego *Ocena wsparcia kierowanego w ramach PO KL do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy* z dnia 15 grudnia 2014 roku, jako osoby młode BAEL analizuje grupę wiekową 15-29 lat. W latach 2006-2013 w grupie tej sytuacja w Województwie Zachodniopomorskim pod względem aktywności zawodowej uległa umiarkowanej poprawie. Odsetek osób pracujących wzrósł z 34,8 % do 39,2 %, spadł udział bezrobotnych i biernych zawodowo (w tym z powodu kontynuowania nauki). Także dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego wskazują, że w 2013 r. w Województwie było o 7 961 mniej osób bezrobotnych z tej grupy niż w 2006 r. Można więc mówić o poprawie sytuacji tej grupy. Bezrobotni poniżej 24 roku życia stanowili w 2006 r. 18,3 % wszystkich bezrobotnych, zaś w 2013 r. było to już tylko 15,7 %. Podstawowym problemem osób młodych rozpoczynających swoją karierę zawodową pozostaje wywołana stagnacją ekonomiczną niska podaż miejsc pracy. Sytuacja młodych bezrobotnych jest szczególnie trudna ze względu na brak kwalifikacji dopasowanych do potrzeb rynku, brak doświadczenia zawodowego, trudności z płynnym przejściem z edukacji na rynek pracy, czy niedostateczne kompetencje miękkie. Oznacza to konieczność nasilenia działań, które wpływać będą na zwiększanie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych. W związku z powyższym bezrobotni w wieku 18-24 jako osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy są jednymi z głównych adresatów wsparcia oferowanego przez publiczne służby zatrudnienia.

W celu realizacji zwiększenia poziomu zatrudnienia wśród osób młodych w ramach Priorytetu VI Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie koncentruje wsparcie kierowane do osób młodych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez szkolenia, staże/praktyki zawodowe, subsydiowanie zatrudnienia ww. grupy oraz na pomocy w rozwoju przedsiębiorczości poprzez doradztwo, szkolenia oraz przyznanie środków finansowych na rozwój działalności gospodarczej.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3 - Zmniejszenie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy

WSKAŹNIK REZULTATU:

*** Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (przekazanym osobom w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy)**

Wartość wskaźnika od początku realizacji Programu wynosi 6 407 utworzonych miejsc pracy. W poprzednim okresie sprawozdawczym wartość wskaźnika kształtowała się na poziomie 5 169, w 2014 roku odnotowano wzrost o 1 238 miejsc pracy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

*** Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy** - osiągnięta wartość wskaźnika od początku realizacji projektu to 178,77 %. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego odnotowano wzrost wskaźnika o 7 900 osób.

- **w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych** – wskaźnik zrealizowano na poziomie 293,54 %. W bieżącym okresie sprawozdawczym zanotowano wzrost wartości wskaźnika o 70,12 punktów procentowych.

- **w tym liczba osób z terenów wiejskich** – realizacja wskaźnika osiągnęła poziom 364,91 % i wzrosła w stosunku do okresu poprzedniego o 5 020 osób.

- **w tym liczba osób niepełnosprawnych** - wskaźnik został wykonany na poziomie 167,92 % zakładanej wartości docelowej (2 539 osób). W poprzednim okresie sprawozdawczym wskaźnik ten wynosił 117,33 % realizacji wartości docelowej (1 774 osoby). W 2014 roku nastąpił wzrost wartości wskaźnika o 765 osób.

*** Liczba osób, które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w tym liczba osób znajdujących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy**

W 2014 roku stopień realizacji wskaźnika wyniósł 330,44 % wartości docelowej. W bieżącym okresie sprawozdawczym zanotowano wzrost realizacji wskaźnika o 63,88 punkty procentowe.

- **w tym liczba osób długotrwale bezrobotnych** – realizacja wskaźnika osiągnęła poziom 510,71 %. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego nastąpił wzrost o 602 osoby.

- **w tym liczba osób z terenów wiejskich** – wskaźnik zrealizowano na poziomie 635,88 %. W 2014 roku zanotowano wzrost wartości wskaźnika o 820 osób.

- **w tym liczba osób niepełnosprawnych** - wartość wskaźnika wzrosła o 47,14 punktów procentowych. Wskaźnik został zrealizowany kumulatywnie w wysokości 202,55 %.

Nadwykonanie powyższych wskaźników spowodowane jest działaniami podjętymi przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w celu zmniejszenia bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Narzędzia wspomagające realizację powyższych celów to na przykład programy aktywizacji zawodowej, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz promocja i upowszechnianie rozwiązań na rzecz zwiększania mobilności przestrzennej i zawodowej wskazanej grupy osób.

Działania mające na celu zwiększenie uczestnictwa w projektach osób niepełnosprawnych w okresie sprawozdawczym wskazane są w Planie Działania na lata 2014-2015. W ramach Podziałania 6.1.3 zapisano kryterium dostępu, mówiące, iż projekt skierowany jest do bezrobotnych osób niepełnosprawnych, w proporcji co najmniej takiej samej jak proporcja osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w rejestrze danego PUP w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych. Osoby niepełnosprawne stanowią grupę, która ze względu na istniejące bariery społeczne ma duże trudności z uzyskaniem zatrudnienia. Jednocześnie praca daje osobom niepełnosprawnym możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz jest szansą rozwoju i wzrostu samooceny.

W odpowiedzi na zalecenia i rekomendację Komisji Europejskiej, dotyczące analizy rezultatów osiągniętych w ramach PO KL pod kątem wpływu na zmniejszenie regionalnych problemów w obszarze rynku pracy, należy zauważyć, iż wyżej wymienione rezultaty osiągnięte w ramach wsparcia osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy odgrywają wpływ na zmniejszenie problemu związanego z adaptacją na rynku pracy wskazanej grupy docelowej w Województwie Zachodniopomorskim. Według opracowania własnego WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01, Załącznika 1 do sprawozdania MPiPS-01 i danych GUS, na koniec I kwartału 2014 r. w Urzędach Pracy w Województwie Zachodniopomorskim znajdowało się łącznie 102 981 osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. 92,8% wszystkich bezrobotnych. W rejestrach Urzędów Pracy w regionie w końcu I kwartału 2014 roku znajdowało się 44 696 osób zamieszkujących tereny wiejskie, które stanowiły 40,3 % wszystkich bezrobotnych. Wobec danych z końca I kwartału 2013 roku powyższa grupa zmniejszyła się o 3,2 tys. osób. Bezrobotne kobiety stanowiły 50,5 % wszystkich zarejestrowanych (56 033 osoby). W porównaniu ze stanem z końca I kwartału 2013 roku liczba bezrobotnych kobiet była niższa o blisko 3,8 tys. osób. Natomiast w zbiorowości zarejestrowanych, odsetek osób w wieku do 25 lat, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, stanowi 15,2 % wobec 16,3 % na koniec I kwartału 2013 r. Jak wskazują powyższe dane działania podjęte przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, wobec wspomnianych grup osób,

ze względu na występujące trudności na rynku pracy są zasadne.

Wskaźnik **liczba projektów wspierających rozwój inicjatyw lokalnych** osiągnął poziom 196,15 %. Rok 2011 był ostatnim rokiem, w którym była możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie projektów w ramach Działania 6.3.

CEL SZCZEGÓŁOWY 4 - Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych

WSKAŹNIK REZULTATU:

* **Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (przekazanym osobom w wieku 50-64 lata)**

Kumulatywnie utworzono 1 595 miejsc pracy. W poprzednim okresie sprawozdawczym stopień realizacji wskaźnika kształtował się na poziomie 1 207 miejsc pracy. W 2014 roku odnotowano wzrost realizacji wskaźnika o 388 nowych miejsc pracy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Wskaźniki mierzące wsparcie udzielane osobom starszym to:

- **liczba osób które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu w grupie osób w wieku 50-64 lata**, który zrealizowano dotychczas na poziomie 117,37 %. W 2014 roku nastąpił wzrost wartości wskaźnika o 3 344 osoby;
- **liczba osób w wieku 50-64 lata, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej** – wartość wskaźnika na koniec 2014 roku wynosi 1 586 osób, co stanowi 258,73 % wartości docelowej. W bieżącym okresie sprawozdawczym zanotowano wzrost realizacji wskaźnika o 61,99 punktów procentowych.

Przyczyną nadwykonania powyższych wskaźników są działania zmierzające do zwiększenia aktywności zawodowej osób starszych. W Planie Działania na 2014-2015 rok w ramach Poddziałania 6.1.3 WUP w Szczecinie zapisał kryterium dostępu, mówiące iż grupę docelową w projekcie, w co najmniej 30 % stanowią osoby w wieku 50-64 lata. Osoby z grupy 50+ znajdują się w wyjątkowo niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, posiadają zbyt niskie, często nieaktualne kwalifikacje, które ograniczają ich możliwości utrzymania się na rynku pracy. Problemem jest także negatywne nastawienie pracodawców do zatrudniania osób starszych, postrzeganych stereotypowo jako mniej wydajni i gorzej wykwalifikowani pracownicy. Dodatkowo osoby w wieku 50+ charakteryzuje niewielka motywacja do podnoszenia raz zdobytych kwalifikacji zawodowych, czy też do przekwalifikowania się w odpowiedzi na potrzeby rynku pracy. Stanowi to znaczącą przeszkodę w rekrutacji osób powyżej 50 roku życia, którą podkreślają beneficjenci. Bezrobotni 50+ znacznie częściej niż pozostali bezrobotni doświadczają problemu bezrobocia długotrwałego (powyżej 24 miesięcy), co także utrudnia efektywną aktywizację zawodową wyżej wymienionej grupy. Dlatego też projekty kierowane do osób starszych mają na celu promocję korzyści społecznych i ekonomicznych, jakie daje społeczeństwu aktywność osób powyżej 50 roku życia, wzmacnianie ich pozycji zawodowej poprzez podkreślanie wartości ich doświadczenia i wiedzy, a także udzielanie wsparcia dla zatrudniających powyższą grupę zawodowa pracodawców.

W ramach Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3 mierzony jest przez WUP w Szczecinie **wskaźnik efektywności zatrudnieniowej**, który określa procent uczestników projektów, którzy podjęli zatrudnienie w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie. Na koniec 2014 roku przedmiotowy wskaźnik ogółem kształtował się na poziomie 63,95 %. Wśród osób młodych w okresie sprawozdawczym wskaźnik wyniósł 64,37 %, wśród osób w wieku 50+: 54,87 %. Wskazane wartości są zadowalające dla ww. grup, które doświadczają dużych trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W odniesieniu do grupy osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy zanotowano realizację wskaźnika wśród osób niepełnosprawnych na poziomie 54,09 %, a wśród osób długotrwanie bezrobotnych na poziomie 54,37 %. Najwyższą wartość osiągnął wskaźnik w grupie osób niekwalifikujących się do żadnej z powyższych grup docelowych 75,30 %. W 2014 roku mierzona jest także efektywność zatrudnieniowa w ramach projektu realizowanego z Poddziałania 6.1.1, gdzie grupą docelową są kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka; osiągnięta wartość to 53,57 %. Efektywność zatrudnieniowa mierzona w ramach Poddziałania 6.1.3 w powiecie miasto Koszalin (osiągnięta na poziomie 84,19 %) i w powiecie koszalińskim (osiągnięta na poziomie 83,96 %). Pomiar dodatkowych wskaźników wynika z zapisów zawartych we wnioskach o dofinansowanie. Z danych dostępnych Instytucji Pośredniczącej na dzień 31.12.2014 roku wynika, iż przedmiotowy wskaźnik został osiągnięty we wszystkich projektach w ramach Poddziałania 6.1.3 (projekty z 2013 roku). Natomiast w ramach Poddziałania 6.1.1 w pięciu zakończonych w okresie sprawozdawczym projektach wskaźnik efektywności zatrudnieniowej nie został osiągnięty na poziomie określonym we wniosku o dofinansowanie. W związku z powyższym, w stosunku do wyżej wymienionych projektów zastosowana została reguła proporcjonalności, zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL 2007-2013*.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 - Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

WSKAŹNIKI REZULTATU:

*** Odsetek klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zostali objęci kontraktami socjalnymi**

W okresie sprawozdawczym wskaźnik został osiągnięty na wysokim poziomie 9,66 % (wartość docelowa 10 %), jednakże nastąpił jego spadek o 4,36 punkty procentowe w stosunku do wartości osiągniętej na koniec 2013 roku (14,02 %).

*** Odsetek klientów instytucji pomocy społecznej będących w wieku aktywności zawodowej i nie pracujących, którzy w ramach Priorytetu zostali objęci działaniami aktywnej integracji**

Wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie 10,28 % (wartość docelowa 15 %) i jest to spadek o 4,06 punkty procentowe w stosunku do wartości osiągniętej na koniec 2013 roku.

Powodem spadku wartości powyższych wskaźników jest fakt, iż aneksy do umów w ramach projektów systemowych zostały podpisane w 2013 roku i dotyczyły realizacji projektów w 2013 i 2014 roku. W związku z powyższym, zarówno liczba osób, które rozpoczęły udział w projekcie, jak i większość kontraktów socjalnych została podpisana w 2013 roku i stąd wartość wskaźników na 2014 rok jest niższa niż w roku ubiegłym oraz nie została osiągnięta na poziomie 100 % zakładanej wartości docelowej (do wyliczenia wartości wskaźnika bierze się pod uwagę liczbę osób w danym roku).

*** Odsetek pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy podnieśli swoje kwalifikacje**

Wartość wskaźnika kształtuje się na wysokim poziomie 98,72 % (wartość docelowa 100 %) i jest wyższa od wartości osiągniętej na koniec 2013 r. o 6,28 punktów procentowych.

Zgodnie z zapisami raportu *Analiza i ocena efektów wsparcia PO KL w Województwie Zachodniopomorskim* można stwierdzić, iż z punktu widzenia wskaźników programowych, określonych zarówno na poziomie rezultatu, jak i wpływu, (...) zostaną one do końca realizacji programu osiągnięte w przeważającej większości przypadków.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

W ramach Priorytetu VII niski stopień realizacji dotyczy wskaźników powiązanych z projektami realizowanymi przez instytucje pomocy społecznej. Na niskim poziomie kształtują się wskaźniki odnoszące się do *liczby klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji oraz liczby klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów.*

Od początku realizacji Priorytetu, 16 728 **klientów pomocy społecznej zakończyło udział w realizacji projektów dotyczących aktywnej integracji** (stopień realizacji w stosunku do wartości docelowej wynosi 71,90 %), z czego w okresie sprawozdawczym zakończyło udział w projektach 3 565 osób. Wpływ na osiągniętą wartość wskaźnika miał m.in. zapis Planu Działania na 2013 rok (w 2014 roku kontynuowano realizację projektów, dla których umowy zostały podpisane w 2013 roku), ograniczający ilość osób kontynuujących udział w projekcie, ze względu na niski poziom realizacji wskaźnika, co spowodowało wzrost o 15,33 punktów procentowych w stosunku do stopnia realizacji wskaźnika na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego (2013 rok).

W ramach powyższego wskaźnika monitorowana jest **liczba osób pochodzących z terenów wiejskich**.

Z przedkładanych przez realizatorów projektów informacji wynika, iż od początku realizacji Priorytetu 8 783 klientów z terenów wiejskich zostało objętych wsparciem w ramach aktywnej integracji, co stanowi 88,99 % wartości docelowej (wzrost stopnia realizacji wskaźnika o 17,79 punktów procentowych w stosunku do wartości osiągniętej na koniec poprzedniego okresu rozliczeniowego). W 2014 roku 1 756 osób pochodzących z terenów wiejskich, zakończyło udział w projektach dotyczących aktywnej integracji.

Kumulatywnie 23 271 **osób objęto działaniami aktywnej integracji (kontrakt socjalny)**, co stanowi 87,09 % w stosunku do zakładanych wartości docelowych. W okresie sprawozdawczym wsparcie uzyskało 3 373 klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami. W związku z powyższym, nastąpił wzrost stopnia realizacji wskaźnika o 12,62 punktów procentowych w stosunku do wartości osiągniętej na koniec poprzedniego okresu rozliczeniowego.

Z uwagi na fakt, iż końcowe wnioski o płatność będą zatwierdzone w większości w kolejnym okresie sprawozdawczym, wartości powyższych wskaźników będą kształtowały się na wyższym poziomie dopiero w momencie zatwierdzenia wniosków beneficjenta o płatność zamykających 2014 rok oraz na zakończenie realizacji projektów. Na niski stopień realizacji wskaźników miał również wpływ fakt, iż znaczna część osób korzystających ze wsparcia w ramach projektów w danym roku, była objęta działaniami aktywnej integracji również w latach poprzednich (w przypadku niezrealizowania w odniesieniu do danego uczestnika celów

związanych z aktywną integracją, kontynuuje on swój udział w projekcie w kolejnym roku), co przy przyjętej metodologii obliczania wskaźnika (dotyczy on osób, które zakończyły udział w projekcie) skutkuje relatywnie niską wartością. Dzięki zapisom w Planie Działania na 2013 rok (kontynuacja działań w 2014 r.), w którym jako jedno z kryteriów dostępu wskazano ograniczenie liczby osób kontynuujących udział w projekcie systemowym do 20 % uczestników ogółem projektu w danym roku realizacji (z wyłączeniem osób kontynuujących naukę, osób niepełnosprawnych oraz rodzin, u których zastosowano instrument asystenta rodzinnego), nastąpił już wzrost wartości wskaźników.

Zgodnie z zapisami raportu „Ewaluacja projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie realizowanych w ramach Działania 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Województwie Zachodniopomorskim należy zauważyć, iż w deklaracji respondentów badań jakościowych oraz ilościowych cel główny oraz rezultaty projektów systemowych w znacznym stopniu zostały już osiągnięte. Problemy w ich osiągnięciu spowodowane były głównie brakiem chęci do uczestnictwa w projektach potencjalnych beneficjentów, a po drugie ich rezygnacja z projektu (często z przyczyn niezależnych od nich samych, np. choroba, zmiana statusu).

Wskaźnikiem, którego stopień realizacji przekroczył wartość docelową jest wskaźnik: **liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje**. Osiągnął on wartość 1 001 osób (urealniona wartość wskaźnika), co w stosunku do wartości docelowej kształtuje się na poziomie 128,33 % (o 7,69 punktów procentowych więcej, niż wartość wskaźnika uzyskana na koniec 2013 roku). Wskaźnik monitorowany jest w ramach Poddziałania 7.1.3.

W ramach Priorytetu VII PO KL podpisano 120 umów dotyczących **projektów wspierających rozwój inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych**, co w stosunku do wartości docelowych stanowi 126,32 % (w stosunku do okresu sprawozdawczego za rok 2013 nie nastąpił przyrost wskaźnika, ponieważ zgodnie z zapisami SzOP, ze względu na osiągnięcie zamierzonych celów mierzalnych, w wyniku przeglądu śródk okresowego, wsparcie oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich nie jest kontynuowane po 1 stycznia 2012 r.).

CEL SZCZEGÓŁOWY 2 - Wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej

WSKAŹNIK REZULTATU:

* **Liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Priorytetu, funkcjonujących co najmniej 2 lata po zakończeniu udziału w projekcie**

Wartość wskaźnika wynosi obecnie zero.

Zgodnie z wynikami badania ewaluacyjnego Ewaluacja projektów dotyczących wsparcia ekonomii społecznej: obecnie kończą (lub skończyły) działać niektóre projekty uwzględniające powstanie instytucji wspierających ekonomię społeczną. Nie były one zobowiązane do zachowania dwuletniego okresu funkcjonowania po zakończeniu projektu, jak to ma miejsce po ostatnim konkursie z 2012 roku. Obecnie powstają cztery wyłonione na podstawie konkursu nr 1/7.2.2/12 ośrodki, które mają zapewnić podmiotom ekonomii społecznej taki sam zakres form wsparcia, jaki świadczył w sposób komplementarny i łączny w ramach realizowanego projektu. Przyjmując, że przynajmniej kilka z istniejących OWES przedłuży swoje działanie, wskaźnik ten zostanie osiągnięty.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

Wskaźniki, które dotychczas zostały przekroczone w ramach Priorytetu, dotyczą głównie przedsięwzięć związanych z ekonomią społeczną.

Wartość wskaźnika dotyczącego **liczby podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną**, kształtuje się na poziomie 173,49 %. Od początku realizacji Priorytetu podjęto 746 inicjatyw (wartość urealniona), natomiast w okresie sprawozdawczym 192 podmioty uzyskały wsparcie (wzrost o 44,65 punktów procentowych w stosunku do wartości uzyskanej na koniec 2013 r.).

Jednym ze wskaźników kształtującym się na bardzo wysokim poziomie, jest wskaźnik dotyczący **liczby osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej**. Na koniec okresu sprawozdawczego osiągnął on już wartość 227,48 %, ponieważ 11 019 osób objęto wsparciem w ramach inicjatyw podejmowanych przez podmioty ekonomii społecznej. Tylko w 2014 r. jest to wzrost o 2 202 osoby (przyrost o 45,46 punktów procentowych w stosunku do stopnia realizacji wskaźnika na koniec 2013 roku), z czego kobiety stanowią 64,08 %.

W okresie sprawozdawczym w ramach wskaźnika **liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS**, utworzono 24 spółdzielnie socjalne, dzięki czemu stopień realizacji wskaźnika kształtuje się na poziomie 160,00 % zakładanej wartości docelowej (przyrost o 73,33 punkty procentowe w stosunku do 2013 roku).

Wartość wskaźnika dotycząca **liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w Priorytecie** (6 809 osób) kształtuje się na poziomie 74,20 %. W bieżącym okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost wskaźnika o 14,11 punktów procentowych w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego (2013 rok), ponieważ 1 295 osób zakończyło udział w projektach w 2014 roku. Dzięki zapisom w Planie Działania na 2013 rok (nie przewidziano ogłoszenia konkursów w 2014 roku), w którym jako jedno z kryteriów dostępu wskazano maksymalny koszt przypadający na jednego uczestnika projektu, powinien nastąpić zauważalny wzrost wskaźnika na zakończenie okresu realizacji projektów. Powyższe wnioski potwierdza raport *Ewaluacja stanu wdrażania PO KL w roku 2012*, w którym wskazano, iż *poziom niebezpieczeństwa nieosiągnięcia wskaźnika jest niewielki*. Również raport *Analiza i ocena efektów wsparcia PO KL w Województwie Zachodniopomorskim* wskazuje, iż *zdecydowanie najsłabiej realizacja wskaźników wygląda w Priorytecie IX, również Priorytet VII boryka się z pewnymi problemami w osiągnięciu wartości docelowych. Sytuacja w zakresie realizacji wskaźników nie wskazuje jednak na zagrożenie nieosiągnięcia kluczowych celów cząstkowych PO KL*.

Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania wynosi 43,23 % - dotychczas 444 osoby zakończyły udział w projektach (przyrost w stosunku do okresu sprawozdawczego za 2013 r. o 38,07 punktów procentowych). Aby zminimalizować ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika, jak również w celu zwiększenia uczestnictwa w projektach osób niepełnosprawnych, wprowadzono do Planów Działania na rok 2013 rok (nie przewidziano ogłoszenia konkursów w 2014 r.) kryterium dostępu w postaci maksymalnego kosztu przypadającego na jednego uczestnika projektu, co powinno przełożyć się na osiągnięcie zakładanej wartości docelowej wskaźnika na koniec okresu realizacji Programu.

*** Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej**

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w ramach Działania 7.4 wynosi 43,02 % (wzrost w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego o 3,40 punkty procentowe), ponieważ do końca bieżącego okresu sprawozdawczego 444 osoby zakończyły udział w projekcie oraz zostało zatrudnionych 191 osób zgodnie z kryteriami dotyczącymi pomiaru efektywności zatrudnieniowej. W ramach Działania 7.2 osiągnięta wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie 36,53 % (wzrost o 4,92 punkty procentowe w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego), co oznacza iż 564 osoby z dotychczasowej liczby osób, które zakończyły udział w projektach – 1 544 osób (dotyczy projektów, w których projektodawca zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie zobowiązany jest do uzyskania określonego wskaźnika efektywności zatrudnieniowej) - znalazło zatrudnienie. Projekty, których realizacja zakłada osiągnięcie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej, zostały przyjęte do dofinansowania w 2012 roku, więc wartość wskaźnika będzie się kształtowała na wyższym poziomie w kolejnych okresach sprawozdawczych, po zakończeniu przez uczestników udziału w projektach. Dla Działania 7.2 podpisano dotychczas 44 umowy oraz 30 umów dla Działania 7.4, w ramach których beneficjenci zobligowani są do monitorowania i wykonania założonych we wniosku o dofinansowanie wartości wskaźnika efektywności zatrudnieniowej. Z informacji podanych we wnioskach, wynika iż do końca 2015 roku udział w projektach, których dotyczy wskaźnik efektywności zatrudnieniowej zakończy ogółem min. 2 500 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (Działanie 7.2), dzięki czemu 666 osób powinno uzyskać zatrudnienie. Również w ramach Działania 7.4 – 1 282 osoby niepełnosprawne zakończy udział w projektach, co przyczyni się do uzyskania zatrudnienia przez min. 384 osoby (wskaźnik efektywności zatrudnieniowej 30 %). Zgodnie z raportem *Analiza i ocena efektów wsparcia PO KL w Województwie Zachodniopomorskim: w przypadku projektów integracji społecznej, efektywność zatrudnieniowa jest zdecydowanie niższa (wynosi około 30 %), jednak przyczyny jej nieposiadania w większym stopniu dotyczą czynników nieleżących po stronie beneficjenta, takich jak wychowanie dzieci, nauka czy choroba. Wiąże się to (...) z odmiennym charakterem beneficjentów, którzy przed wejściem na rynek pracy muszą pokonać również szereg innych barier związanych z wykluczeniem*.

W odpowiedzi na rekomendacje wynikające z uwag Komisji Europejskiej informuję, iż w Województwie Zachodniopomorskim 100 % instytucji pomocy i integracji społecznej zaangażowanych jest w realizację projektów systemowych. Do pierwszego naboru projektów w roku 2008, przystąpiły wszystkie powiatowe centra pomocy rodzinie z terenu Województwa oraz 112 instytucji pomocy społecznej, a w roku kolejnym do grona wnioskodawców dołączyły jeszcze dwa ośrodki pomocy społecznej. Tym samym, w Województwie Zachodniopomorskim wszystkie instytucje pomocy społecznej realizują działania związane z aktywną integracją w ramach projektów systemowych. Zawiązanych zostało 17 partnerstw, w których liderem projektu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, a w skład partnerstwa wchodzi ośrodek pomocy społecznej z terenu powiatu. W jednym z partnerstw rolę lidera objął Ośrodek Pomocy Społecznej. Wszystkie partnerstwa zawiązane w roku 2008 do dziś realizują wspólnie projekty. Obecnie projekty systemowe stanowią przykład dobrej praktyki. Ich zaletą jest nie tylko zintegrowanie działań skierowanych do klienta, ale także budowanie dialogu pomiędzy

instytucjami na szczeblach gminnych i powiatowych. Wartością dodaną projektów partnerskich stała się integracja pracowników służb pomocy społecznej i instytucji rynku pracy, którzy wspólnie realizują działania związane z aktywną integracją i ograniczeniem zjawiska wykluczenia społecznego w regionie. Zgodnie z dokumentami programowymi, narzędziami realizacji projektów systemowych są: kontrakt socjalny, program aktywności lokalnej i program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

W Województwie Zachodniopomorskim powszechnie stosowanym narzędziem jest kontrakt socjalny, bądź indywidualny program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. W ramach kontraktu socjalnego beneficjenci korzystają ze wsparcia w formie kursów, warsztatów, szkoleń w zakresie podstawowych umiejętności życiowych, jak też kursów stylizacji, prezentowania własnej osoby oraz wzmacniania wiary we własne możliwości i podnoszenia motywacji do zmiany swojej sytuacji życiowej. Dużą wagę przywiązują się też do kursów dokształcających, zawodowych, spotkań z doradcą zawodowym, kierowania na zajęcia w ramach Klubów Integracji Społecznej i Centrów Integracji Społecznej. Działania te znajdują odzwierciedlenie w budżetach wniosków o dofinansowanie projektów systemowych – najczęściej środków wykorzystywanych jest na zadania związane z aktywną integracją i pracą socjalną. Niezwykle skuteczną formą wsparcia dla beneficjentów systemowych jest instytucja asystenta rodzinnego oraz asystenta osoby niepełnosprawnej. Asystent rodzinny pełni istotną rolę w procesie usamodzielniania się rodzin, poprzez pomoc w wypełnianiu podstawowych funkcji rodziny, natomiast rolą asystenta osoby niepełnosprawnej jest pomoc w załatwianiu m.in. wszelkich spraw urzędowych czy osobistych osoby niepełnosprawnej. Dużym stopniem skuteczności charakteryzują się instrumenty aktywizacji społecznej i edukacyjnej, mające bezpośredni związek ze zwiększeniem motywacji do podejmowania przez uczestników dalszych kroków związanych z aktywizacją zawodową.

Opierając się na badaniu ewaluacyjnym *Ewaluacja projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie realizowanych w ramach Działania 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Województwie Zachodniopomorskim*, można stwierdzić, iż większość z projektów realizowanych przez OPS lub PCPR posiada odwołanie do lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zdiagnozowane w strategiach problemy, być może nie są rozwiązywane w całości przez projekt systemowy, ale stanowią częściową odpowiedź na potrzeby mieszkańców regionu. Problemy takie nie mogą być rozwiązane jednorazowym przedsięwzięciem, potrzebny jest tu kompleksowy, długofalowy plan pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. W głównej mierze stosowane w projektach narzędzia przyczyniają się do rozwiązywania zdiagnozowanych w lokalnych strategiach problemów. Główny problem dotyczy dziedziczenia bezradności. Daje to potwierdzenie, że działania powinny być prowadzone długofalowo. Dzięki udziałowi w projekcie, osoby, które są zdemotywowane do działania zaczynają uczestniczyć w życiu społecznym, a dzięki ich udziałowi angażuje się często cała rodzina. Bardzo dużym problemem jest również wykluczenie osób niepełnosprawnych z życia społecznego. Prowadzone działania mają przede wszystkim na celu aktywizację tych osób, nie tylko zawodową, ale bardzo często należy zacząć od samego początku, a mianowicie umożliwić tym osobom *wyjście z domu*, usamodzielnienie się. Oferowane w ramach projektów wsparcie, daje im możliwość, w pewnym zakresie do poznania innego sposobu życia, wykorzystywania nowoczesnych technologii do nauki, rozrywki, czy nawiązywania kontaktów społecznych. W tym zakresie stosowane w projektach narzędzia jak najbardziej są właściwie dobrane i sprzyjają aktywizacji osób niepełnosprawnych. Zintensyfikowanie działań zmierzających do zwiększenia możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych przyczyniły się do wzrostu zatrudnienia.

Raport *Analiza i ocena efektów wsparcia PO KL w Województwie Zachodniopomorskim* wskazuje, iż *analizując wyniki należy stwierdzić, że uczestnicy projektów bardzo wysoko oceniają trafność poszczególnych form wsparcia we wszystkich priorytetach. (...) co istotne, respondenci zauważają bezpośredni wpływ projektów na zmianę ich sytuacji. W największym stopniu dotyczy to obszaru integracji społecznej, gdzie ponad 58 % badanych wiąże poprawę sytuacji z uczestnictwem we wsparciu.*

Powtarzającymi się problemami w wielu społecznościach lokalnych objętych wsparciem, obok długotrwałego bezrobocia, uzależnień, ubóstwa, są problemy opiekuńczo – wychowawcze, w konsekwencji czego pojawia się przemoc w rodzinie. Dzięki możliwości objęcia takiej rodziny opieką pracownika socjalnego, możliwe jest wspólne wypracowanie rozwiązań, umożliwiających włączenie rodziny do społeczeństwa i podejmowanie kolejnych kroków w celu jej aktywizacji.

Respondenci wywiadów indywidualnych potwierdzali dużą wartość wsparcia jaka została udzielona w ramach Poddziałania 7.1.1 i Poddziałania 7.1.2. Przede wszystkim dała ona niespotykaną dotychczas szansę na zwiększenie potencjału instytucji systemu integracji społecznej, zarówno jeżeli chodzi o możliwość zakupu sprzętu jak i zatrudnienia czy zwiększenia kompetencji personelu. Również znacznie zwiększył się potencjał kooperacyjny i świadomość konieczności współpracy.

Realizacja Działania 7.2. oraz Działania 7.4 ma istotny wpływ na aktywizację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych (1 269 osób niepełnosprawnych zostało objętych

wsparciem w okresie sprawozdawczym w ramach Działania 7.2 i Działania 7.4), poprzez działania realizowane m. in. w ramach podmiotów ekonomii społecznej. Poprzez wsparcie Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej czy Zakładów Aktywności Zawodowej został zwiększony dostęp do tych podmiotów, a tym samym więcej osób mogło zostać objętych aktywizacją społeczno-zawodową. Jak wynika z badania *Ewaluacja stanu wdrażania PO KL w roku 2012* istnieje duże zapotrzebowanie na funkcjonowanie w środowisku lokalnym takich inicjatyw jak Centra Integracji Społecznej, a bez środków pochodzących z EFS prawdopodobnie nie funkcjonowałyby one.

Ekonomia społeczna jako instrument aktywizacyjny łączy tworzenie nowych miejsc pracy (na przykład poprzez powoływanie spółdzielni socjalnych) i realizację celów społecznych. Aby uniknąć koncentracji wsparcia na jednym obszarze, w 2012 r. ogłoszono konkurs w ramach którego utworzono cztery Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej na terenie czterech subregionów, dzięki czemu nastąpił wzrost dostępności do usług wspierających powstawanie PES w całym Województwie. Zgodnie z zapisami badania *Ewaluacja stanu wdrażania PO KL w roku 2012* efektem pośrednim realizacji projektów na rzecz ekonomii społecznej może być spadek wydatków na pomoc społeczną w powiecie, w którym utworzono OWES. Przedstawiciele podmiotów, które brały udział w badaniu stwierdzili, że podstawowe korzyści osiągnięte dzięki pomocy instytucji wsparcia ekonomii społecznej, wiążą się z podniesieniem lub nabyciem kompetencji, oraz budowaniem partnerstwa lokalnego. Dzięki utworzonym w ramach projektów 24 spółdzielniom socjalnym, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mają szansę na zmianę swojej sytuacji życiowej. Jak wskazuje raport *Analiza i ocena efektów wsparcia PO KL w Województwie Zachodniopomorskim*, nastąpił istotny wzrost świadomości społecznej w zakresie ekonomii społecznej, który powinien przynieść korzyści w kolejnym okresie finansowania.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 - Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej

WSKAŹNIK REZULTATU:

*** *Odsetek przedsiębiorstw, których pracownicy zakończyli udział w szkoleniach w ramach Priorytetu – w ogólnej liczbie aktywnych przedsiębiorstw***

Wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie 9,59 % (wzrost o 2,94 punkty procentowe w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego). W kolejnych okresach sprawozdawczych należy spodziewać się dalszego wzrostu wartości wskaźnika z uwagi na wzrost liczby realizowanych projektów zakładających udział przedsiębiorstw, których pracownicy zostali oddelegowani przez pracodawców.

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

*** *Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych***

Na koniec badanego okresu wartość wskaźnika wyniosła 14 284 przedsiębiorstwa, co określa stopień realizacji wartości docelowej wskaźnika na poziomie 186,84 %. W bieżącym okresie sprawozdawczym zanotowano przyrost wskaźnika na poziomie 46,32 punktów procentowych (3 541 przedsiębiorstw) w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego, gdy wartość wskaźnika kształtowała się na poziomie 140,52 %. Pozytywny wpływ na stopień realizacji wskaźnika ma uczestnictwo w projektach dużej liczby mikroprzedsiębiorstw (w tym osób samozatrudnionych). W kolejnych okresach sprawozdawczych należy spodziewać się dalszego wzrostu wartości wskaźnika jego nadwykonanie w stosunku do wartości docelowych określonych w SzOP.

*** *Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych, w tym liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia***

W analizowanym okresie zanotowano wartości wskaźników rosły bardzo dynamicznie. W odniesieniu do sprawozdania za 2013 r. wartość wskaźników wzrosła odpowiednio o 81,37 oraz 87,93 punktów procentowych w stosunku do wartości docelowych. W odniesieniu do całego okresu programowania wartości wskaźników kształtują się na poziomie 341,84 % i 426,93 % wykonania wartości docelowych. Wysoki stopień realizacji ww. wskaźników przewyższający zakładane do osiągnięcia na koniec okresu programowania wartości wynika z faktu, iż projekty realizowane głównie w ramach Poddziałania 8.1.1 (w tym również projekty objęte pomocą publiczną lub pomocą *de minimis*) cieszyły się dużą popularnością wśród projektodawców oraz uczestników projektów. W odpowiedzi na konkursy ogłaszane w ramach tego Poddziałania wpływała bardzo duża ilość wniosków, w związku z czym do realizacji wyłaniana była duża liczba projektów, co nie stwarzało barier w realizacji wartości ww. wskaźników. W związku z tym należy spodziewać się dalszego wzrostu wartości wskaźnika w kolejnych okresach sprawozdawczych ze względu na realizację kolejnych projektów.

*** *Liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach***

Na koniec badanego okresu zanotowano dość duży przyrost wskaźnika. W odniesieniu do 31.12.2013 r., wartość wskaźnika wzrosła o 68,44 punktów procentowych w stosunku do wartości docelowych. W odniesieniu do całego okresu programowania wartość wskaźnika ukształtowała się na poziomie 230,54 % wykonania wartości docelowej. Wysoki stopień realizacji wskaźnika przewyższający zakładaną do osiągnięcia na koniec okresu

programowania wartość wynika z faktu, iż projekty realizowane głównie w ramach Poddziałania 8.1.1 cieszyły się dużą popularnością wśród projektodawców oraz uczestników projektów. W odpowiedzi na konkursy ogłaszane w ramach tego Poddziałania wpływała bardzo duża ilość projektów, co nie stwarza barier w realizacji wartości wskaźnika. W związku z tym należy spodziewać się dalszego wzrostu wartości wskaźnika w kolejnych okresach sprawozdawczych.

*** Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych w podziale na pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych oraz pracowników naukowych w przedsiębiorstwach**

Wartość wskaźnika na koniec badanego okresu wynosi 1 150,00 % realizacji wartości docelowej, przy czym główny udział w realizacji wskaźnika ma liczba pracowników naukowych w przedsiębiorstwach (realizacja na poziomie 1 383,33 % wartości docelowej wskaźnika). W bieżącym okresie zanotowano przyrost wskaźnika głównie na poziomie 275,00 punktów procentowych (66 osób). W związku z faktem, iż projekty, w których mierzono opisywany wskaźnik systematycznie kończą się, dynamika wzrostu wskaźnika ulegnie znacznemu zmniejszeniu.

*** Liczba osób, które były objęte wsparciem w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin off lub spin out**

Na koniec badanego okresu wskaźnik ten został zrealizowany w 4 752,50 % w stosunku do wartości docelowych całego okresu programowania, przy czym w bieżącym okresie zanotowano niewielki w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego przyrost wskaźnika o 40 osób (100,00 punktów procentowych). Wysoka wartość realizacji ww. wskaźnika wynika z faktu, iż projekty dotyczące wsparcia w zakresie działalności gospodarczej cieszyły się bardzo dużą popularnością wśród projektodawców oraz uczestników projektów.

*** Liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe**

Wskaźnik został zrealizowany na poziomie 283,70 % w stosunku do całego okresu programowania. W bieżącym okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost wskaźnika o 66,66 punktów procentowych (90 osób w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego). Wysoka wartość realizacji ww. wskaźnika wynika z faktu, iż projekty dotyczące wsparcia dla doktorantów cieszyły się bardzo dużą popularnością wśród uczestników projektów.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2 - Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą

WSKAŹNIK REZULTATU:

*** Relacja liczby pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami restrukturyzacji objętych działaniami szybkiego reagowania w stosunku do liczby pracowników objętych zwolnieniami grupowymi, zgłaszanymi do urzędów pracy**

W obecnym okresie sprawozdawczym zrealizowano wskaźnik na poziomie 68,63 %, czyli niespełna siedmiokrotnie przekraczającym wartość docelową założoną dla wskaźnika w SzOP. Jednakże należy mieć na uwadze specyfikę konstrukcji wskaźnika. Z uwagi na fakt, że o ile licznik wskaźnika (liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji oraz liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi) powinien rosnąć, o tyle ciężko jest oszacować, jak będzie się kształtowała liczba osób objętych zwolnieniami grupowymi, zgłaszanymi do urzędów pracy (mianownik wskaźnika). Czy mianownik wskaźnika będzie rósł stopniowo, czy też wzrost będzie miał charakter gwałtowny? Na dzień obecny ciężko jest oszacować kształtowanie się wskaźnika w przyszłości (na koniec okresu programowania) z uwagi na szybko zmieniającą się sytuację na rynku pracy.

WSKAŹNIKI PRODUKTU

*** Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą**

Dynamiczny przyrost wartości ukształtował stopień realizacji wskaźnika na poziomie 445,00 % w odniesieniu do zakładanej wartości docelowej. W bieżącym okresie nie odnotowano wzrostu wskaźnika.

*** Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania**

Przyrost wartości wskaźnika w analizowanym okresie wyniósł 353 osoby, co określa stopień realizacji wartości docelowej wskaźnika na poziomie 322,45 % w stosunku do całego okresu programowania (wartości urealnione). Na nadwykonanie wskaźnika w znacznej mierze miał wpływ fakt zakończenia realizacji projektów wyłonionych w konkursach z lat poprzednich. Przyrost wskaźnika wynika ze specyfiki jego pomiaru (na zakończenie udziału w projekcie). Należy również stwierdzić, iż wartość docelowa wskaźnika została niedoszacowana na poziomie Województwa, gdyż w Województwie Zachodniopomorskim występuje dużo przedsiębiorstw objętych procesami restrukturyzacyjnymi

*** Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania**

Realizacja wartości wskaźnika na poziomie 182,49 % zakładanej wartości docelowej miała miejsce w latach 2011 – 2013, przy czym w bieżącym okresie wskaźnik wzrósł dodatkowo o 28,15 punktów procentowych (172 osoby) – wartości urealnione. Jest to wynik realizacji projektów typu outplacement (przyjętych do realizacji w latach 2010 - 2011). Przyrost wskaźnika wynika ze specyfiki jego pomiaru (na zakończenie udziału osób w projekcie). Należy przy tym oczekiwać dalszego wzrostu wartości wskaźnika z uwagi na realizację projektów przyjętych do dofinansowania w ramach konkursu z 2012 r oraz skierowanego do sektora oświaty z 2014 roku.

*** Liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym**

Wskaźnik został zrealizowany na poziomie 366,67 % w stosunku do całego okresu programowania. W bieżącym okresie nie zanotowano przyrostu wskaźnika, co wynika m.in. z faktu zakończenia realizacji projektów monitorujących powyższy wskaźnik.

*** Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej**

Wskaźnik w bieżącym okresie zrealizowano na poziomie 47,36 %. Oznacza to, iż 188 z 397 osób, które zakończyły udział w projekcie, znalazło lub kontynuuje zatrudnienie. Wskaźnik mierzony w podziale na kobiety i mężczyzn przedstawia się następująco:

- w przypadku kobiet, spadek wskaźnika o 5,71 punktów procentowych ukształtował jego wartość na poziomie 46,32 %;

- w przypadku mężczyzn odnotowano spadek wartości wskaźnika o 16,51 punktów procentowych, z wartości 65,31 % do 48,80 %.

Obniżenie wskaźnika zarówno w przypadku kobiet jak i mężczyzn spowodowane jest faktem szybszego wzrostu liczby osób, które zakończyły udział w projektach w stosunku do liczby osób, które znalazły lub kontynuują zatrudnienie. Fakt ten wynika ze specyfiki pomiaru wskaźnika. O ile liczba osób, które zakończyły udział w projekcie znana jest na zakończenie realizacji projektu, o tyle liczba osób, które znalazły lub kontynuują zatrudnienie mierzona jest w okresie 6 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu. Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że większość projektów monitorujący badany wskaźnik zakończyła się, należy spodziewać się systematycznego wzrostu liczby osób które znalazły lub kontynuują zatrudnienie, co będzie przekładało się na realizację wskaźnika (wartość docelowa wskaźnika wynosi co najmniej 50,00 %).

W raporcie z badania ewaluacyjnego *Wpływ projektów szkoleniowych realizowanych w Priorytecie VIII na potrzeby przedsiębiorstw, poprawę ich konkurencyjności/funkcjonowania oraz zmianę polityki szkoleniowej firm, a także wpływ na adaptacyjność uczestników projektu szkoleń w kontekście zmian gospodarczych zachodzących w regionie* przedstawiono, iż osiągnięty poziom wskaźników produktów i rezultatów wskazuje na realizację założonych dla Priorytetu VIII celów szczegółowych. Objęcie wsparciem szkoleniowym i/lub doradczym większej niż pierwotnie zakładano liczby pracujących osób dorosłych i przedsiębiorstw świadczy o zrealizowaniu celu dotyczącego rozwoju wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej w Województwie Zachodniopomorskim. Przekroczenie początkowo zakładanych wartości docelowych wskaźników pozwala także na oczekiwanie efektów w zakresie rozwinięcia strategii i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku zmian w sytuacji gospodarczej tak, aby były one dostosowane do potrzeb regionu i przedsiębiorstw dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi. Liczba zawiązanych sieci współpracy pozwala na osiągnięcie efektów w zakresie przewidywania, zarządzania i oceny procesów restrukturyzacyjnych, w szczególności pomiędzy partnerami społecznymi, władzami lokalnymi i na szczeblu wojewódzkim, lokalną społecznością i instytucjami rynku pracy.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

W 2014 r. osiągnięto wartości wskaźników na przeciętnym poziomie w odniesieniu do wartości docelowych. Jednakże wartości wskaźników produktu i rezultatu zwiększyły się w stosunku do stanu na koniec 2013 r. W nowych projektach często beneficjentami są instytucje, które już wcześniej korzystały ze wsparcia. Tym samym nie są uwzględniane w urealnionych wskaźnikach. Problemem jest brak zainteresowania wsparciem w ramach Priorytetu w przypadku projektodawców, którzy jeszcze z niego nie skorzystali. Ponadto, w ramach śródkresowej dezagregacji wskaźników zwiększono wartości docelowe, które wcześniej były osiągnięte na wysokim poziomie. Należy jednak zwrócić uwagę, iż konkursy ogłoszone w latach 2011 - 2013 cieszyły się dużą popularnością i wysoką jakością złożonych wniosków o dofinansowanie. Znalazło to odzwierciedlenie w liczbie wniosków rekomendowanych do dofinansowania w ramach list rankingowych. Ponadto, większość beneficjentów poprawnie wypełniała wnioski o płatność i rzadziej dochodziło do sytuacji nieprzekroczenia minimalnego progu rozliczenia 70% otrzymanych transz.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 - Zmniejszenie nierówności w upowszechnieniu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi

W okresie sprawozdawczym **odsetek dzieci w wieku 3-5 lat zamieszkałych na obszarach wiejskich w Województwie Zachodniopomorskim, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej w ramach Priorytetu IX** wyniósł 26,76 %. Tym samym, przekroczona została wartość docelowa wskaźnika, wynosząca 20,00 %. Mimo zwiększenia wartości docelowej stopień realizacji wskaźnika **liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Priorytetu** zwiększył się aż o 30,31 % i wyniósł na koniec 2014 r. 79,09 %. Z zakładanej ilości 287 ośrodków dofinansowanie otrzymało 227. Stopień realizacji wskaźnika produktu **liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Priorytetu** wyniósł 73,83 %. Od początku realizacji Priorytetu rozpoczęto 268 oddolnych inicjatyw społecznych. W założeniu ma ich być 363. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego stopień realizacji ww. wskaźnika produktu zwiększył się z 69,42% do 73,83%. W ramach Poddziałania 9.1.1 w 2012 i 2013 r. ogłoszono dwa konkursy otwarte z złożoną bardzo wysoką alokacją. Poza tworzeniem przedszkoli możliwe jest wsparcie już istniejących. W 2014 r. podpisano 16 nowych umów w ramach konkursu ogłoszonego w 2013 r. Ponadto, w 2013 r. przewidziano do realizacji projekt w trybie systemowym – *Modernizacja oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych*. W okresie sprawozdawczym podpisano aż 33 umowy w ramach projektów systemowych. Znacząco poprawiło to stopień realizacji wskaźnika. Należy jednak zauważyć, iż w wyniku śródkresowych zmian SzOP PO KL, obszar realizacji Poddziałania 9.1.1 został znacznie ograniczony, co z punktu widzenia realizacji przedmiotowego wskaźnika jest dla niego zagrożeniem. Z uwagi na powyższe, IP podjęła działania promocyjne i doradcze na obszarach, z których projektodawcy mogli aplikować o środki na utworzenie przedszkoli, bądź wsparcie istniejących. Projekty realizowane w ramach Działania 9.5 cieszą się dużą popularnością wśród projektodawców oraz uczestników projektów. Na każdy konkurs wpływała bardzo duża ilość wniosków, co znalazło odzwierciedlenie w liczbie wyłonionych do realizacji projektów. Działanie 9.5 pełni funkcję obszaru wsparcia, w ramach którego aplikują ci wnioskodawcy, którzy nie mają możliwości realizowania swoich projektów w ramach pozostałych Działań i Poddziałania Priorytetu IX lub też nie otrzymali wsparcia w konkursach dotyczących innych obszarów wsparcia. W części przypadków wnioski składane w ramach konkursów to inicjatywy, które nie otrzymały dofinansowania w konkursach dotyczących małych grantów, które prowadzone były w Priorytetach: VI i VII. W 2013 r. ogłoszono konkurs z alokacją w wysokości 726 tys. zł., co umożliwiło podpisanie w 2014 r. 16 umów o dofinansowanie. Dodatkowo, pozytywnie na realizację projektów w ramach Działania 9.5, a tym samym na wartość wskaźnika, wpłynęła zmiana zapisów SzOP PO KL, wskutek których wygaszone zostały pozostałe Działania skierowane na oddolne inicjatywy, co skłoniło potencjalnych projektodawców Działań 6.3 i 7.3 do aplikowania w ramach Działania 9.5.

Stopień realizacji wskaźnika produktu **liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu** wyniósł 60,51 %. Z zakładanej liczby 6 217 osób, w ww. kształceniu od początku realizacji Programu uczestniczyły 3 762 osoby. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego stopień realizacji wskaźnika produktu zwiększył się z 21,22 % do aż 60,51 %. Na niskim poziomie 0,37 % ukształtował się **odsetek osób w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym**. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego stopień realizacji wskaźnika rezultatu zwiększył się z 0,13 % do 0,37 %. Powodem tak niskich wartości wskaźników produktu i rezultatu było małe zainteresowanie realizacją i uczestnictwem w projektach w ramach Działania 9.3 wśród projektodawców oraz uczestników projektów. Ponadto, uczestnikami realizowanych projektów były często osoby z przedziału wiekowego 18-24. Działanie 9.3 oceniane było jako posiadające niejasny, nieprecyzyjnie określony katalog oferowanych form wsparcia. Dodatkowo utrudnienia związane z Działaniem 9.3 dotyczyły specyfiki grupy docelowej, a właściwie względnej nieadekwatności form wsparcia do specyfiki grupy docelowej w przypadku najpopularniejszego typu projektu (Typ 2: *Kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych*) – dotyczącego edukacji w formach szkolnych, adresowanego do osób dorosłych. Skorzystanie ze wsparcia w ramach projektów realizowanych w Działaniu 9.3 wymagało od grupy docelowej dużego zaangażowania i poświęcenia, a czasami było po prostu obiektywnie niemożliwe ze względu na obciążenia zawodowe i rodzinne. Należy jednak zauważyć, iż w ramach konkursu nr 1/9.3/2011 po raz pierwszy od początku realizacji Działania zakontraktowano całą przewidzianą alokację. Działanie 9.3 zostało zakończone. Łącznie podpisano zaledwie 22 umowy o dofinansowanie. Z uwagi na zmiany śródkresowe w SzOP PO KL wprowadzono nowe Działanie 9.6, które jest między innymi kontynuacją założeń realizowanych w ramach Działania 9.3. Zmodyfikowany został wskaźnik, który obecnie mierzy nie tylko ilość osób, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym, ale również ilość osób, które uczestniczyć będą w ramach Działania 9.6 w ogólnie pojętym kształceniu ustawicznym. Powinno to wpłynąć na zwiększenie stopnia realizacji wskaźnika produktu. Ponadto, w celu jego poprawy w ramach ogłoszonego konkursu nr 1/9.6.1/12, beneficjentów obowiązywało kryterium dostępu: *Grupę docelową projektu stanowią w co najmniej 30% osoby należące do co najmniej jednej z poniżej wymienionych grup:*

- osoby w wieku powyżej 50 roku życia,
- rodzice powracający na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dzieci.

W 2012 r. w ramach przedmiotowego konkursu podpisano 9 umów o dofinansowanie. Takie samo kryterium dostępu przewidziano w ramach konkursu nr 1/9.6.2/12, jednak wymagany odsetek osób wynosi aż 40 %. Nabór projektów cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem beneficjentów. Ze względu na ograniczoną alokację, część projektów rekomendowanych do dofinansowania znalazła się na liście rezerwowej. W 2013 r. w ramach przedmiotowego konkursu podpisano 21 umów o dofinansowanie. Zgodnie z metodologią pomiaru wskaźnika zawartą w *Podręczniku wskaźników PO KL*: pomiaru wskaźnika produktu należy dokonać z chwilą zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie. Reasumując, wskaźnik produktu *Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu* z pewnością znacząco wzrosło. Z danych własnych IP wynika, że stopień realizacji przedmiotowego wskaźnika powinien osiągnąć poziom 90 %.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2 - Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego)

W ramach celu szczegółowego nr 2 nastąpił znikomy przyrost wartości wskaźników produktu w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Spośród wszystkich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne w Województwie Zachodniopomorskim, 42,87 % zrealizowało projekty rozwojowe. Odsetek tego rodzaju szkół na obszarach miejskich wyniósł 37,73 %, a na obszarach wiejskich 51,91 %.

Stopień realizacji wskaźnika produktu *liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu* osiągnął wartość 65,11 % z zakładanych 665 szkół. Liczba tego rodzaju szkół na obszarach miejskich nie zmieniła się i wyniosła 243, co stanowiło 85,87 % z zakładanych 283 szkół, a na obszarach wiejskich 190, co stanowiło 49,74 % z zakładanych 382 szkół. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego stopień realizacji ww. wskaźników produktu zwiększył się w przypadku wskaźnika głównego i podwskaźnika dotyczącego obszarów wiejskich, odpowiednio z 64,96 % do 65,11 % oraz z 49,28 % do 49,74 %. Poddziałanie 9.1.2 cieszy się dużym zainteresowaniem projektodawców. Ponadto, w 2012 r. ogłoszono konkurs otwarty z bardzo wysoką założoną alokacją. Dodatkowo, w celu poprawienia wartości wskaźnika dotyczącego szkół na obszarach wiejskich, przewidziano kryterium strategiczne premiujące projekty zakładające realizację programów rozwojowych w szkołach na terenach wiejskich. Przyczyną niskiej wartości przedmiotowego wskaźnika jest brak zaangażowania ze strony gmin wiejskich, które w opinii IP obawiają się procedur związanych z realizacją projektów (m.in. stosowania prawa zamówień publicznych). Ponadto, na terenach wiejskich brakuje odpowiednio przygotowanej kadry zarządzającej – rozliczającej. Tym samym, gminy wiejskie rzadziej aplikują o środki unijne niż gminy miejskie. Do końca 2014 r. w ramach ww. konkursu podpisano aż 57 umów o dofinansowanie. Jednakże, w nowych projektach beneficjentami często są szkoły, które już wcześniej korzystały ze wsparcia. Tym samym, nie są uwzględniane we wskaźnikach.

Stopień realizacji wskaźnika produktu dotyczącego *liczby szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania* jest na poziomie 94,78 % i już nie ulegnie zmianie. Na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego stopień realizacji wskaźnika produktu był na poziomie 87,81 %.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3 - Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego

W 2014 r. nastąpił znaczący przyrost wartości wskaźników produktu i rezultatu, co spowodowane jest dużym zainteresowaniem projektodawców realizacją projektów w ramach Działania 9.2. Spośród wszystkich *szkół prowadzących kształcenie zawodowe* w Województwie Zachodniopomorskim, 85,85 % wdrożyło programy rozwojowe. Spośród wszystkich *szkół* prowadzących kształcenie zawodowe w Województwie Zachodniopomorskim, 65,85 % *współpracowało z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych*. Tym samym, wartości docelowe ww. wskaźników rezultatu zostały znacznie przekroczone.

Stopień realizacji wskaźników produktu *liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe* i *liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych* osiągnął odpowiednio poziom 126,62 % i 128,57 %. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego stopień realizacji pierwszego wskaźnika zwiększył się z 112,95 % do 126,62 %, natomiast stopień realizacji drugiego wskaźnika zwiększył się z 97,14 % aż do 128,57 %. Niską wartość osiągnął wskaźnik rezultatu *liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu*. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego osiągnięta wartość wskaźnika zwiększyła się z 2 000 do 3 629. Nowa wartość docelowa to 10 431 osób. Powodem niskiej wartości ww. wskaźnika był fakt, iż nie wszystkie realizowane projekty w ramach Działania 9.2 przewidywały udział uczestników w stażach i praktykach. W ramach dwóch konkursów, które ogłoszono w 2012 i 2013 r., w dokumentacji konkursowej wpisane zostało kryterium dostępu, obligujące beneficjentów do udziału uczestników projektu w stażach i praktykach. Obowiązkowa była również współpraca z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych. Dodatkowo, konkursy zostały ogłoszone w trybie otwartym i założono alokacje na dość wysokim poziomie. Do końca 2014 r. w ramach ww. konkursów podpisano 25 umów o dofinansowanie. Ponadto, w 2014 r.

przewidziano do realizacji projekt w trybie systemowym – *Najlepszy w zawodzie*, którego wartość ogółem wynosi ponad 15 mln zł. Przedmiotowy projekt przewiduje udział 1 205 uczniów w stażach i praktykach. Tym samym, stopień realizacji zagrożonego wskaźnika rezultatu powinien się zwiększyć, jednakże osiągnięcie wartości docelowej jest zagrożone.

CEL SZCZEGÓŁOWY 4 - Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli na obszarach wiejskich

W ramach celu szczegółowego nr 4 wszystkie wskaźniki rezultatu osiągnęły wartość docelową. **Odsetek nauczycieli z Województwa Zachodniopomorskiego, którzy podnieśli swoje kompetencje** wyniósł 23,30 % z zakładanych 11 %. Odsetek dotyczący **nauczycieli na obszarach wiejskich** wyniósł 45,89 % z zakładanych 33 %. Wskaźnik rezultatu **odsetek nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy podnieśli swoje kompetencje w wyniku doskonalenia zawodowego, w krótkich formach, w relacji do ogólnej liczby nauczycieli kształcenia zawodowego w Województwie Zachodniopomorskim** wyniósł 9,93 % z zakładanych 8 %. Należy również zwrócić uwagę na znaczne przekroczenie wartości docelowej w przypadku wskaźnika produktu **liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach**, którego stopień realizacji wyniósł 187,69 %. W ramach Priorytetu swoje kwalifikacje podniosło 6 494 nauczycieli z zakładanej liczby 3 460. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego stopień realizacji wskaźnika zwiększył się ze 180,64 % do 187,69 %. Jednakże wartość wskaźnika jest niższa, niż wykazana w Sprawozdaniu za I półrocze 2014 roku z uwagi na dokonane przez beneficjentów w II półroczu 2014 roku korekty Załączników 2 do wiosków o płatność zatwierdzonych i wprowadzonych do KSI do końca 2013 roku. Do końca 2014 roku podpisano zaledwie 29 umów o dofinansowanie w ramach Działania 9.4, jednakże projekty dotyczące studiów podyplomowych, kursów kwalifikacyjnych i doskonalących dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczestników. **Na obszarach wiejskich w doskonaleniu zawodowym** wzięło udział 2 400 **nauczycieli**. Stopień realizacji wskaźnika osiągnął wartość 103,72 %. W poprzednim okresie sprawozdawczym jego wartość wynosiła 98,70 %. **Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy podnieśli swoje kompetencje** nie zmieniła się w 2014 roku i wyniosła 198 nauczycieli, co stanowiło 59,10 % zakładanej wartości docelowej wskaźnika. Odnotowano kolejny przyrost w przypadku wskaźnika dotyczącego nauczycieli na obszarach wiejskich. Wpływ na to miało zastosowanie kryterium strategicznego, premiującego projekty, w których grupę docelową stanowią osoby pracujące na obszarach wiejskich. W latach 2012-2013 nie ogłoszono konkursów w ramach Działania 9.4. Ww. wskaźniki osiągną wyższe wartości po uwzględnieniu nauczycieli, którzy zakończą udział w krótkich formach doskonalenia, w realizowanych projektach.

W ramach Priorytetu IX realizowane było wsparcie na rzecz modernizacji oferty edukacyjnej, ukierunkowanej na podwyższanie jakości i efektywności kształcenia, odpowiadającej warunkom gospodarki opartej na wiedzy. Wsparcie udzielane w tym obszarze powinno przyczynić się do: efektywnego zarządzania systemem edukacji, doskonalenia programów nauczania i uzupełniania ich o elementy innowacyjne, wzmocnienia efektywności systemu szkolenia i doskonalenia kadr edukacji. Ponieważ sytuacja uczestników projektów na rynku pracy w dużym stopniu jest zdeterminowana dostępem do odpowiedniej jakości edukacji i możliwościami korzystania z jej usług, wyrównywanie szans edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia i podnoszenie jakości usług edukacyjnych było jednym z głównych kierunków działań. Możliwości, jakie dawały w tym zakresie działania realizowane w ramach PO KL nie zostały jednak w pełni wykorzystane. Głównie z uwagi na fakt, że realizowane projekty w większym stopniu skupiały się na wspieraniu bieżących działań szkół, niż na trwałej zmianie i przeprofilowaniu ich działalności w kierunku potrzeb regionalnej gospodarki. Ponadto, podejmowane inicjatywy nakierowane na upowszechnienie kształcenia ustawicznego osób dorosłych podnoszących kwalifikacje lub uzupełniających wykształcenie w formach szkolnych należy zaliczyć do nietrafionych form wsparcia, o czym w największym stopniu świadczy zaprzestanie realizacji tej formy wsparcia po przeglądzie śródkresowym Programu.

O skuteczności wsparcia w ramach Programu świadczy z jednej strony stopień w jakim zrealizowane zostały jego wskaźniki, z drugiej strony poczucie, iż problem, który był przyczyną rozpoczęcia interwencji został rozwiązany. O ile w przypadku realizacji wskaźników ocena jest dosyć prosta, to już dokładne stwierdzenie, na ile wsparcie PO KL przyczyniło się do rozwiązania problemów w danym obszarze problemowym, jest zadaniem trudniejszym. Z punktu widzenia wskaźników programowych, określonych zarówno na poziomie rezultatu, jak i wpływu, stwierdzić można z dużą dozą pewności, iż zostaną one do końca realizacji Programu osiągnięte w przeważającej większości przypadków. Sytuacja w zakresie realizacji wskaźników w ramach komponentu regionalnego PO KL w Województwie Zachodniopomorskim nie odbiega zasadniczo od tendencji jakie występują w całym kraju. Sytuacja w zakresie realizacji wskaźników nie wskazuje jednak na zagrożenie nieosiągnięcia kluczowych celów cząstkowych PO KL. Biorąc jednak pod uwagę problemy występujące w poszczególnych obszarach interwencji, można wyciągnąć wniosek, iż wsparcie odniosło dotychczas najmniejszy sukces w ramach następujących obszarów problemowych:

- aktywizacji zawodowej osób w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (zwłaszcza osób

niepełnosprawnych),

- rozwoju szerokiej współpracy na linii przedsiębiorcy – nauka i edukacja,
- reorientacji szkolnictwa zawodowego na kierunki powiązane z przyszłymi potrzebami rynku pracy,
- rozwój kształcenia ustawicznego w formach szkolnych.

Jednym z istotnych wniosków jest również fakt, iż poza obszarem zorganizowanej interwencji znajdowały się osoby (głównie kobiety), które chciały powrócić na rynek pracy po urlopie związanym z wychowaniem dziecka. Ponieważ wsparcie instytucjonalne w ramach Priorytetu IX PO KL obejmuje dopiero edukację przedszkolną (dzieci od 3 roku życia), nie likwiduje ono barier związanych z powrotem na rynek pracy bezpośrednio po zakończeniu urlopu wychowawczego.

Cele postawione w Priorytecie IX PO KL na tle pozostałych Priorytetów charakteryzuje szczególnie zaangażowanie w kwestie jakości procesu edukacyjnego oraz niwelowanie nierówności przestrzennych, w szczególności między obszarami miejskimi, a wiejskimi. Wspomniane nierówności najsilniej dotyczą nieobowiązkowych etapów edukacji – wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ustawicznego. Redukcja dysproporcji ma następować poprzez popularyzację edukacji przedszkolnej. W przypadku kształcenia ustawicznego, uwzględniane jest szerokie spektrum działań, obejmujące przeciwdziałanie zarówno finansowym, jak i niefinansowym barierom uczenia się przez całe życie. Dodatkowo, zadania Priorytetu IX PO KL dają możliwość wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, w formie stypendiów. O ile wyrównywanie dostępu do edukacji wydaje się celem mierzalnym, o tyle weryfikacja poprawy jakości procesu kształcenia jest względnie trudniejsza i wymagająca dłuższego czasu i większego nakładu pracy. Można jednak, bez straty ogólności założyć, że nacisk na kompetencje kluczowe z punktu widzenia potrzeb regionalnej gospodarki, jak również pobudzanie zainteresowań w formie zajęć dodatkowych, powinno wpłynąć korzystnie na jakość procesu kształcenia, a w konsekwencji, na zasoby kapitału ludzkiego. Z drugiej strony, poszerzanie zadań ciążących na szkole wymaga wsparcia w procesie zarządzania, co również pozostaje w zakresie celów. Ze względu na strukturę edukacyjną województwa ważne jest stworzenie takiego procesu edukacji zawodowej, która odpowiada bezpośrednio na potrzeby rynku pracy. W tym celu konieczne jest bieżące rozpoznawanie potrzeb zgłaszanych przez pracodawców, jak również dostosowanie ich (w tym także modernizowanie) kształcenia. Wymaga to jednak utrzymywania ścisłego kontaktu między obiema grupami instytucji dla zapewnienia dobrego przepływu informacji. Analogicznie, jak w przypadku rozszerzania zakresu zaangażowania szkoły konieczne była pomoc w zarządzaniu, tak cel w postaci poprawy poziomu kształcenia zawodowego (w tym – ustawicznego) wymaga uzupełnienia kwalifikacji nauczycieli – Priorytet IX PO KL otwiera możliwości aktualizacji i podnoszenia ich umiejętności w formie studiów podyplomowych, kursów i szkoleń, jak również całych programów edukacyjnych.

W opisie w części II.1 Sprawozdania odniesiono się do wyników następujących badań ewaluacyjnych:

1. *Analiza i ocena efektów wsparcia PO KL w Województwie Zachodniopomorskim z dnia 9 grudnia 2013 roku, zrealizowanego przez Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego (ewaluacja zewnętrzna);*
2. *Ocena wsparcia kierowanego w ramach PO KL do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy z dnia 15 grudnia 2014 roku, zrealizowanego przez Zachodniopomorską Pracownię Badawczą Marta Rzeczkowska - Owczarek (ewaluacja zewnętrzna);*
3. *Ewaluacja projektów dotyczących wsparcia ekonomii społecznej, zrealizowanego przez Coffey International Development (ewaluacja zewnętrzna);*
4. *Ewaluacja projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie realizowanych w ramach Działania 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Województwie Zachodniopomorskim, zrealizowanego przez Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego (ewaluacja zewnętrzna);*
5. *Ewaluacja stanu wdrażania PO KL w roku 2011 z dnia 29 lipca 2011 r., zrealizowanego przez Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego (ewaluacja zewnętrzna);*
6. *Ewaluacja stanu wdrażania PO KL w roku 2012 z dnia 31 lipca 2012 r., zrealizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie (ewaluacja wewnętrzna);*
7. *Wpływ projektów szkoleniowych realizowanych w Priorytecie VIII na potrzeby przedsiębiorstw, poprawę ich konkurencyjności/funkcjonowania oraz zmianę polityki szkoleniowej firm, a także wpływ na adaptacyjność uczestników projektu szkoleń w kontekście zmian gospodarczych zachodzących w regionie z grudnia 2013 r., zrealizowanego przez Openfield Research & Communications (ewaluacja zewnętrzna).*
8. *Kapitał Ludzki w Województwie Zachodniopomorskim: aktualne działania, zagrożenia, potrzeby i kierunki rozwoju z 2010 r., zrealizowanego przez Instytut Badań Strukturalnych (ewaluacja zewnętrzna).*

2. Analiza stanu realizacji Priorytetu w okresie objętym sprawozdaniem

INFORMACJE OGÓLNE I POSTĘP FINANSOWY

Wszelkich przedstawionych poniżej wyliczeń dokonano w oparciu o kurs Europejskiego Banku Centralnego z dnia 27 listopada 2014 r. wynoszący 1 EUR = 4,1798 PLN.

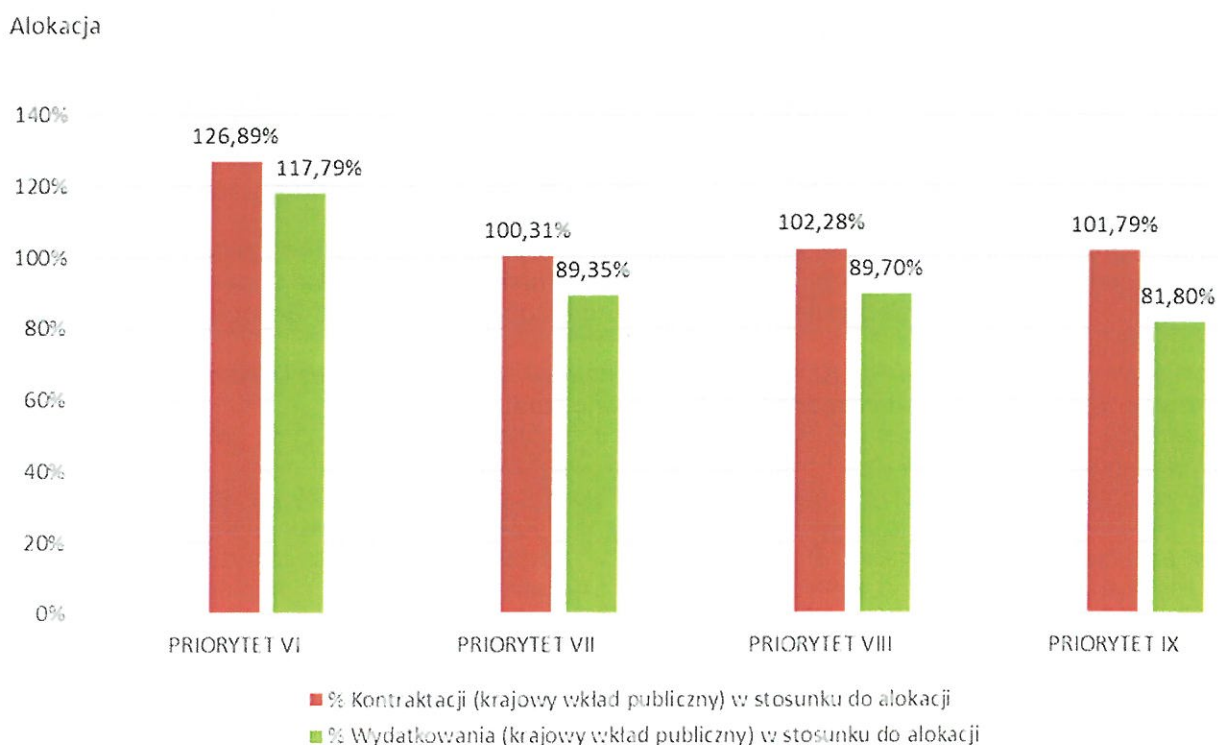
Alokacja finansowa w ramach Komponentu Regionalnego PO KL dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 wynosi **1,71 mld zł**:

- w Priorytecie VI poziom alokacji wynosi – **624,90 mln zł**,
- w Priorytecie VII poziom alokacji wynosi – **368,17 mln zł**,
- w Priorytecie VIII poziom alokacji wynosi – **327,43 mln zł**,
- w Priorytecie IX poziom alokacji wynosi – **390,66 mln zł**.

Analizując stan wdrażania PO KL w Województwie Zachodniopomorskim postęp finansowy widoczny jest zarówno w kontekście kontraktowania, jak i wydatkowania dostępnych środków. Do końca bieżącego okresu sprawozdawczego ogółem zostało złożonych 9 576 wniosków o dofinansowanie projektów o wartości 7,00 mld zł, z czego najwięcej, tj. 3 861 wniosków (40,32 % ogółu) o wartości 1,83 mld zł zostało złożonych w ramach Priorytetu IX PO KL. W ramach Priorytetów VI – IX PO KL łącznie zostało podpisanych 1 837 umów o dofinansowanie projektów o wartości (krajowy wkład publiczny) 1,89 mld zł, z czego najwięcej, tj. 838 umów (45,62 % ogółu) o wartości (krajowy wkład publiczny) 397,66 mln zł zostało podpisanych w ramach Priorytetu IX PO KL.

Stopień wykorzystania alokacji dostępnej na lata 2007-2013, tj. 1,71 mld zł pod względem wartości zawartych umów wyniósł łącznie 110,73 %. W porównaniu do stanu na koniec 2013 r. (99,79 %) nastąpił wzrost wykorzystania alokacji o 10,94 punktów procentowych. Natomiast stopień wydatkowania dostępnej alokacji rozumiany jako wartość zatwierdzonych wniosków o płatność wyniósł 98,08 %. W porównaniu do stanu na koniec 2013 r. (75,96 %) wzrost wydatkowania alokacji w bieżącym okresie wzrósł o 22,12 punktów procentowych.

Poniższy wykres obrazuje poziom środków zakontraktowanych oraz poziom wydatkowania (krajowy wkład publiczny) w ramach poszczególnych Priorytetów Komponentu Regionalnego PO KL w stosunku do 100 % środków dostępnych w ramach alokacji na cały okres programowania 2007-2013.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) SIMIK 07-13.

We wszystkich Priorytetach poziom środków zakontraktowanych (krajowy wkład publiczny) przewyższa poziom dostępnej alokacji, jednakże nie wiąże się on z przekontraktowaniem dostępnych środków w ramach

poszczególnych Priorytetów. Wskazany poziom dostępnej alokacji jest uzależniony od obowiązującego kursu euro, przyjętego do przeliczenia alokacji obowiązującej w danym miesiącu. W związku z występującymi różnicami kursowymi, dostępna alokacja ulega zmianie i jest monitorowana w systemie miesięcznym (algorytm). Najwyższy poziom środków zakontraktowanych oraz wydatkowania narastająco można zaobserwować w Priorytecie VI. Wynika on głównie z podpisanych aneksów zwiększających do umów w ramach Poddziałania 6.1.3. Umowy zostały aneksowane w ramach dostępnego limitu Funduszu Pracy przyznanego przez MPiPS dla Województwa Zachodniopomorskiego.

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Alokacja Priorytetu VI, zgodnie z SzOP PO KL, na koniec 2014 roku wynosiła **624,90 mln zł**. Od początku realizacji Programu **podpisano 263 umowy** o dofinansowanie projektów na łączną kwotę **799,16 mln zł** (w tym krajowy wkład publiczny 792,94 mln zł), co stanowi **127,89 %** (w tym krajowy wkład publiczny 126,89 %) **alokacji** zapisanej w SzOP. Poziom rozliczenia środków w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność od początku realizacji Programu wynosi 741,98 mln zł, co stanowi 92,85 % zakontraktowanych środków (118,74 % środków dostępnych w ramach alokacji). W poszczególnych Działaniach poziom rozliczonych środków kształtuje się następująco:

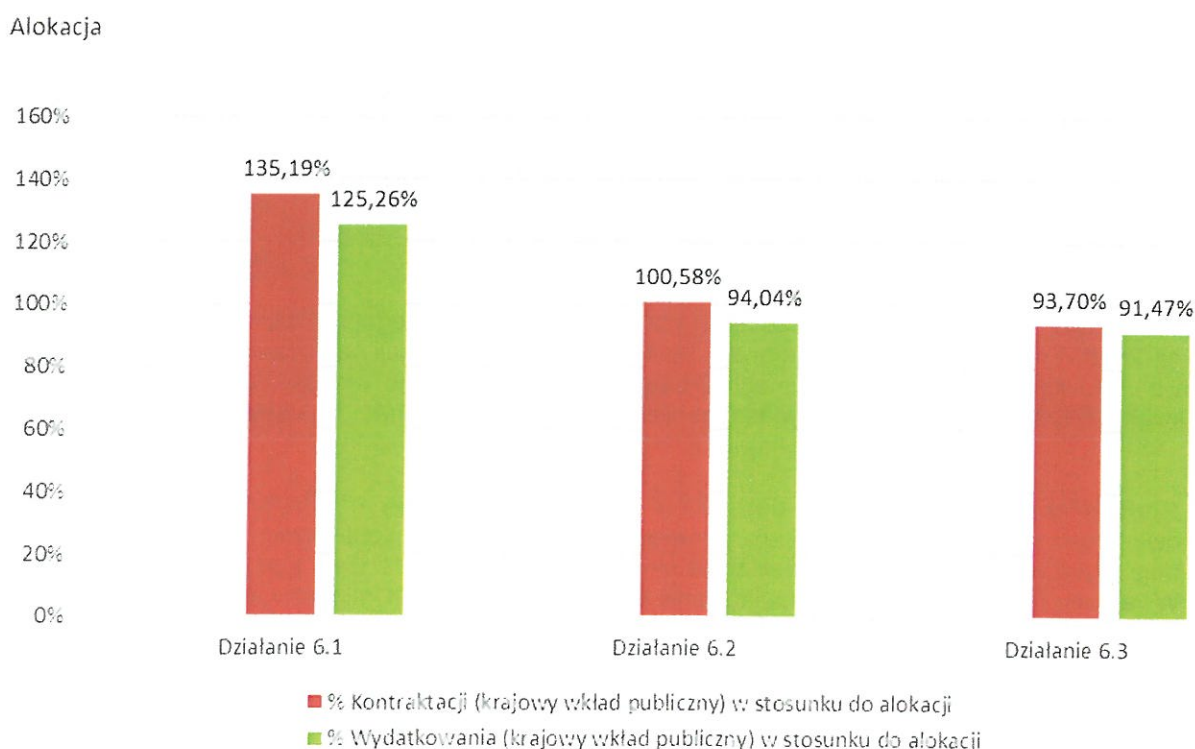
1. Działanie 6.1 – 595,68 mln zł (krajowy wkład publiczny), co stanowi 92,65 % zakontraktowanych środków w ramach Działania,
2. Działanie 6.2 – 137,99 mln zł (krajowy wkład publiczny), co stanowi 93,50 % zakontraktowanych środków w ramach Działania,
3. Działanie 6.3 – 2,38 mln zł (krajowy wkład publiczny), co stanowi 97,62 % zakontraktowanych środków w ramach Działania.

W II połowie 2014 roku rozwiązano umowę w ramach Poddziałania 6.1.1 nr UDA.POKL.06.01.01-32-054/13 o wartości 1 954 780 zł. W związku z powyższym liczba zawartych umów/wydanych decyzji o dofinansowanie wyniosła 263 na koniec 2014 roku.

Natomiast wpływ na zmniejszenie wartości ogółem zawartych umów / wydanych decyzji o dofinansowanie w II połowie 2014 roku do kwoty 799,2 tys. zł, miały podpisane aneksy zmniejszające kwoty dofinansowania:

- w ramach Poddziałania 6.1.1 podpisano 4 aneksy zmniejszające kwoty dofinansowania o 381,1 tys. złotych
- w ramach Poddziałania 6.1.3 podpisano 2 aneksy zmniejszające kwoty dofinansowania o 171,6 tys zł,
- w ramach Działania 6.2 podpisano 2 aneksy zmniejszające kwoty dofinansowania o 55,7 tys złotych.

Poniższy wykres obrazuje poziom środków zakontraktowanych oraz poziom wydatkowania (krajowy wkład publiczny) w ramach poszczególnych Działań Priorytetu VI PO KL w stosunku do 100 % środków dostępnych w ramach alokacji dostępnej dla Priorytetu VI PO KL na cały okres programowania 2007-2013.

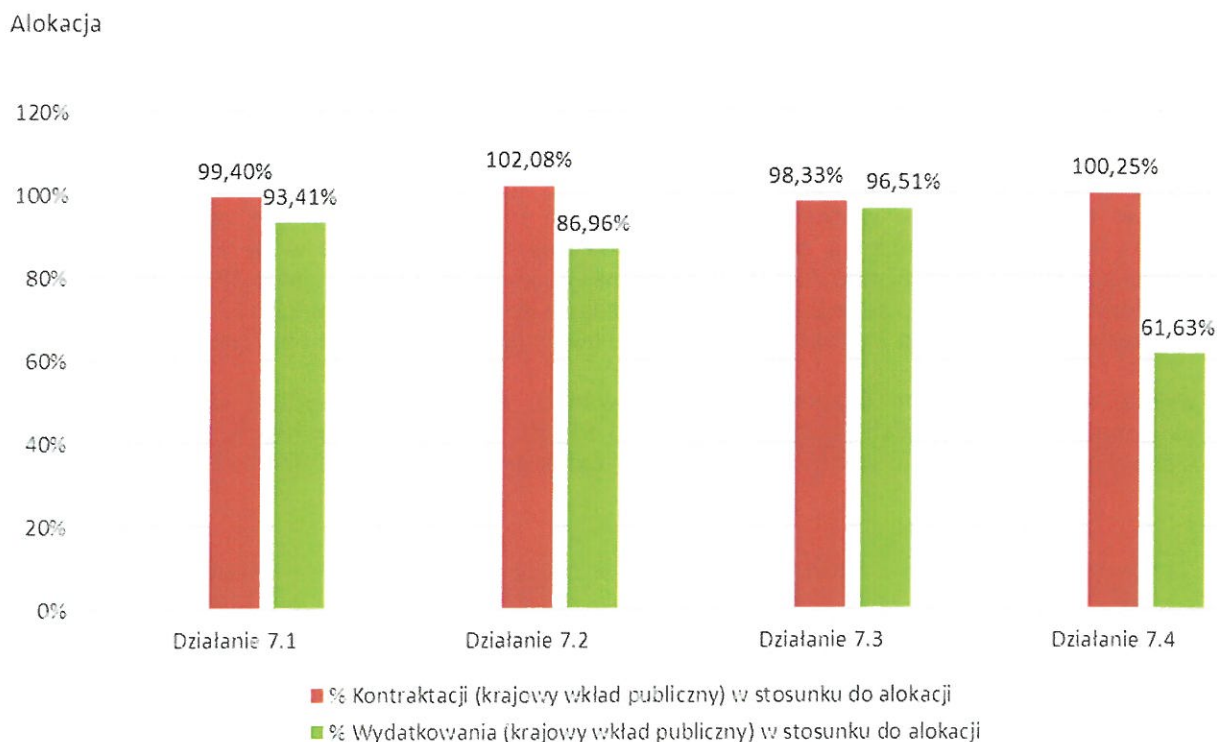
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) SIMIK 07-13.

W okresie sprawozdawczym podpisano 2 umowy o dofinansowanie projektów (w ramach Podziałania 6.1.1 oraz Działania 6.2) oraz 3 aneksy zwiększające kwoty dofinansowania na łączną kwotę 1 mln zł. W 2014 roku podpisano 20 aneksów do umów z Powiatowymi Urzędami Pracy Województwa Zachodniopomorskiego, w ramach Podziałania 6.1.3 na łączną kwotę 125,59 mln zł. Kontynuowana jest także realizacja projektu systemowego w ramach Poddziałania 6.1.2 *Piramida kompetencji – II edycja*, gdzie beneficjentem systemowym jest Województwo Zachodniopomorskie / Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie – Wydział Projektów Własnych.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

W stosunku do **alokacji** przewidzianej dla Priorytetu VII PO KL na lata 2007 - 2013, która wynosi **368,17 mln zł**, poziom **kontraktacji** od początku realizacji Priorytetu kształtuje się na poziomie **100,31 %** (krajowy wkład publiczny 100,77 %) **alokacji** zapisanej w SzOP; wartość podpisanych umów wynosi **369,61 mln zł** (krajowy wkład publiczny wynosi 369,30 mln zł). Wartość podpisanych umów jest niższa, niż wskazana w Sprawozdaniu za I półrocze 2014 roku z uwagi na podpisane aneksy zmniejszające do umów.

Poniższy wykres obrazuje poziom środków zakontraktowanych oraz poziom **wydatkowania** (krajowy wkład publiczny) w ramach poszczególnych Działań Priorytetu VII PO KL w stosunku do 100 % środków dostępnych w ramach alokacji dostępnej dla Priorytetu VII PO KL na cały okres programowania 2007-2013.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) SIMIK 07-13.

W ramach **Działania 7.1** do końca bieżącego okresu sprawozdawczego podpisano umowy na kwotę 218,49 mln zł (krajowy wkład publiczny), co stanowi 99,40 % dostępnej alokacji na Działanie na lata 2007 – 2013 (219,80 mln zł). Do końca 2014 roku w ramach Działania 7.1 zatwierdzono wnioski beneficjentów o płatność na łączną kwotę 205,31 mln zł (krajowy wkład publiczny), co stanowi 93,41 % dostępnej alokacji na dane Działanie.

W ramach **Poddziałania 7.2.1**. podpisano dotychczas kumulatywnie umowy o wartości ogółem 83,93 mln zł (w tym krajowy wkład publiczny 83,63 mln zł), w związku z czym poziom kontraktacji w stosunku do alokacji na Poddziałanie, która wynosi 88,20 mln zł, kształtuje się na poziomie – 102,11 % (w tym krajowy wkład publiczny 101,74 %). W ramach tego Poddziałania wydatkowanie środków (kwota 71,61 mln zł) w stosunku do kontraktacji kształtuje się na poziomie 85,32 %. W 2014 roku w ramach **Poddziałania 7.2.1** zakontraktowano środki na łączną kwotę 4,91 mln zł w ramach konkursu ogłoszonego w 2013 r. W okresie sprawozdawczym zostały wypłacone środki dotacji w wysokości 18,02 mln zł oraz zatwierdzono 172 wnioski beneficjenta o płatność na łączną kwotę 20,79 mln zł.

W ramach **Poddziałania 7.2.2** do końca okresu sprawozdawczego zakontraktowano środki stanowiące w łącznej wysokości 102,85 % alokacji na lata 2007 – 2013 (w tym krajowy wkład publiczny 102,84 %). Do 31.12.2014 r. w ramach ww. Poddziałania podpisano umowy o wartości 37,99 mln zł (w tym krajowy wkład publiczny 37,98 mln zł), natomiast alokacja przewidziana na to Poddziałanie to 36,93 mln zł. W ramach powyższego Poddziałania wypłacono środki w kwocie 34,55 mln zł, co w stosunku do kontraktacji daje wysoki procent wydatkowania – 90,96 %. W ramach Poddziałania 7.2.2 w analizowanym okresie wypłacono beneficjentom zaliczki w kwocie 5,07 mln zł oraz zatwierdzono 25 wniosków beneficjenta o płatność na łączną kwotę 5,53 mln zł.

W ramach **Działania 7.3** zakontraktowano 98,33 % środków na Działanie w ramach krajowego wkładu publicznego (5,73 mln zł) pochodzących z alokacji na lata 2007 – 2013, która wynosi 5,83 mln zł. Od początku realizacji Działania do końca bieżącego okresu sprawozdawczego wartość wypłaconych zaliczek na rzecz beneficjentów wynosi 5,73 mln zł, co stanowi 99,95 % wydatkowania w stosunku do zakontraktowanych środków. Do 31.12.2014 r. w ramach Działania 7.3 zatwierdzono wnioski o płatność na łączną kwotę 5,62 mln zł (krajowy wkład publiczny), co stanowi 96,51 % alokacji dostępnej na Działanie. W 2014 roku nie były realizowane projekty w ramach Działania 7.3. Zgodnie z zapisami SzOP PO KL, ze względu na osiągnięcie zamierzonych celów mierzalnych, w wyniku dokonanego przeglądu śródkresowego, wsparcie oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich w ramach **Działania 7.3** nie było kontynuowane po 1 stycznia 2012 r. Realizacja projektów, których umowy zostały podpisane do 2012 roku, została zakończona w 2013 r.

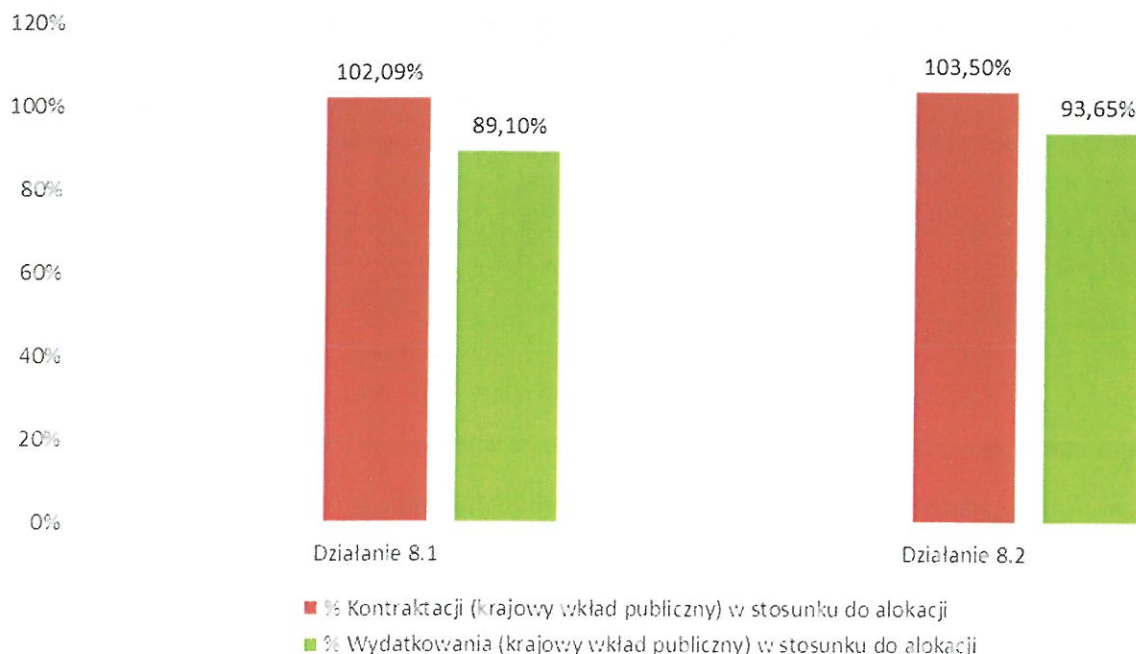
W ramach **Działania 7.4** do końca bieżącego okresu sprawozdawczego podpisano umowy na kwotę 23,47 mln zł, co stanowi 100,25 % dostępnej alokacji na Działanie na lata 2007 – 2013 (23,41 mln zł). W ramach Działania wydatkowanie środków (kwota 14,43 mln zł) w stosunku do kontraktacji kształtuje się na poziomie 61,63 %. W 2014 roku w ramach Działania 7.4 zakontraktowano środki na łączną kwotę 9,13 mln zł w ramach konkursu ogłoszonego w 2013 r. W okresie sprawozdawczym zostały wypłacone środki dotacji w wysokości 12,74 mln zł oraz zatwierdzono 106 wniosków beneficjenta o płatność na łączną kwotę 9,99 mln zł.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Od początku realizacji Programu w Priorytecie VIII łącznie zostało podpisanych 437 umów z beneficjentami o wartości ogółem **346,70 mln zł** (krajowy wkład publiczny 334,89 mln zł), co stanowi **105,89 %** (w tym krajowy wkład publiczny 102,28 %) **alokacji** na cały okres programowania 2007-2013.

Poniższy wykres obrazuje poziom środków zakontraktowanych oraz poziom wydatkowania (krajowy wkład publiczny) w ramach poszczególnych Działań Priorytetu VIII PO KL w stosunku do 100 % środków dostępnych w ramach alokacji dostępnej dla Priorytetu VIII PO KL na cały okres programowania 2007-2013.

Alokacja

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) SIMIK 07-13.

W podziale na Działania dane dotyczące podpisanych umów kształtują się następująco:

- w ramach **Działania 8.1** podpisano **404 umowy** o wartości **301,71 mln zł** (w tym krajowy wkład publiczny 289,89 mln zł), co stanowi **106,25 %** (w tym krajowy wkład publiczny 102,09 %) wykorzystania alokacji na Działanie na cały okres programowania,

- w ramach **Działania 8.2** podpisano **33 umowy** o wartości **45,00 mln zł** (krajowy wkład publiczny), co stanowi **103,50 %** wykorzystania alokacji na Działanie na cały okres programowania.

W odniesieniu do środków rozliczonych we wnioskach o płatność od początku realizacji Programu zatwierdzono wnioski o płatność o łącznej wartości **304,91 mln zł** (w tym krajowy wkład publiczny 89,70 %), z czego:

- w ramach **Działania 8.1** zatwierdzono wnioski o płatność o wartości ogółem **264,19 mln zł** (w tym krajowy wkład publiczny 253,00 mln zł),

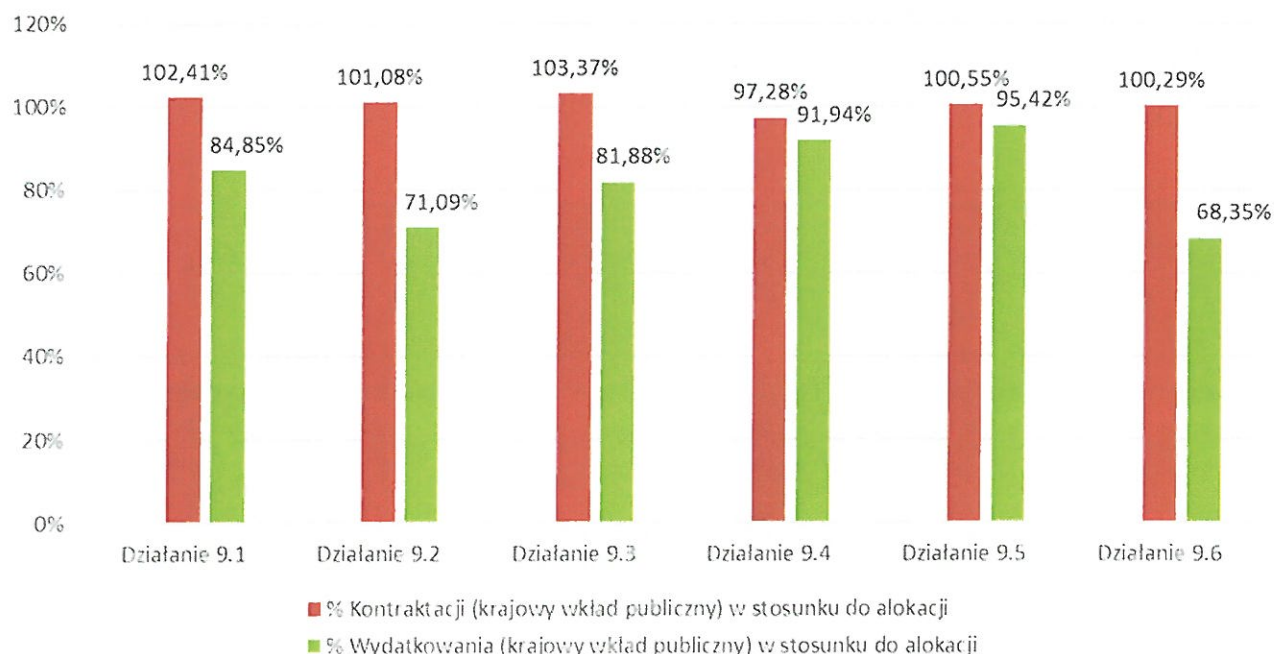
- w ramach **Działania 8.2** zatwierdzono wnioski o płatność o łącznej wartości **40,72 mln zł** (w tym krajowy wkład publiczny 40,72 mln zł).

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Do dnia 31 grudnia 2014 r. **alokacja**, określona dla Priorytetu IX w wysokości **390,66 mln zł**, została wykorzystana w **101,09 %** biorąc pod uwagę wartość ogółem zakontraktowanych środków (w tym krajowy wkład publiczny 101,79 %). Wartość ogółem podpisanych umów o dofinansowanie wyniosła **402,00 mln zł** (w tym krajowy wkład publiczny 397,66 mln zł). Świadczy to o realizowaniu założeń Priorytetu zgodnie z planem. Należy zwrócić uwagę, że alokacja dla Priorytetu IX została powiększona o środki w wysokości 78,01 mln zł w ramach Krajowej Rezerwy Wykonania, dodatkowych środków na Poddziałanie 9.1.2 w ramach indywidualizacji nauczania oraz dodatkowych środków na Poddziałanie 9.1.1.

Poniższy wykres obrazuje poziom środków zakontraktowanych oraz poziom wydatkowania (krajowy wkład publiczny) w ramach poszczególnych Działań Priorytetu IX PO KL w stosunku do 100 % środków dostępnych w ramach alokacji dostępnej dla Priorytetu IX PO KL na cały okres programowania 2007-2013.

Alokacja

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) SIMIK 07-13.

Biorąc pod uwagę wydatkowanie środków, które wyniosło ogółem **322,23 mln zł** (w tym krajowy wkład publiczny 319,55 mln zł), alokacja określona dla Priorytetu IX w wysokości 390,66 mln zł została zrealizowana w **82,48 %** (w tym krajowy wkład publiczny 81,80 %). W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wydatki uznane za kwalifikowalne w zatwierdzonych wnioskach o płatność zwiększyły się znacząco, o kwotę 78,74 mln zł. Zdecydowana większość środków dotyczyła projektów w ramach **Działania 9.1**: 46,01 mln zł. W ramach **Działania 9.2** wydatkowanie środków zwiększyło się w 2014 r. o 19,05 mln zł, a w ramach **Działania 9.6** o 8,20 mln zł.

PRZEBIEG PROCESU WNIOSKOWANIA O WSPARCIE W RAMACH PROCEDURY KONKURSOWEJ

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

W 2014 roku nie zaplanowano naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

W analizowanym okresie w ramach **Poddziałania 8.1.1** zawarto łącznie 41 umów o wartości ogółem 12,28 mln zł (w tym dofinansowanie 12,20 mln zł). Konkursy ogłaszane w ramach Poddziałania 8.1.1 cieszyły się największym zainteresowaniem ze strony wnioskodawców, ponieważ projekty realizowane w ramach tego Poddziałania postrzegane są jako cechujące się najmniejszą złożonością i trudnością w realizacji, jak również służą zaspokajaniu potrzeb jak największej liczby przedsiębiorstw i ich pracowników. Ponadto duże zainteresowanie wynikało z faktu, iż ostatni z konkursów (nr 1/8.1.1/13) obejmował ogólne i specjalistyczne szkolenia i/lub doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby przedsiębiorstw oraz w formie odpowiadającej możliwościom organizacyjno – technicznym przedsiębiorstwa (projekty szyte *na miarę*). Dodatkowo bardzo wysoka kwota alokacji w sposób naturalny zwiększała szanse wnioskodawców na uzyskanie wsparcia, a tym samym skłaniała do aplikowania o dofinansowanie. Tym samym takie działanie stanowi odpowiedź na zalecenia Komisji Europejskiej dotyczącej ukierunkowania wsparcia dla osób w najtrudniejszej sytuacji (szczególnie zatrudnionych w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach). Bardzo dużym zainteresowaniem ze strony wnioskodawców cieszyły się projekty realizowane w ramach I typu operacji. Natomiast najistotniejszą obserwacją wynikającą z analizy typów projektów jest brak projektów mających na celu doradztwo dla przedsiębiorstw (typ II). Z treści składanych projektów można wyciągnąć wniosek, iż odbiorcy wsparcia – przedsiębiorcy i pracownicy – preferują szkolenia standardowe pozwalające na wzrost umiejętności pracowniczych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania danego przedsiębiorstwa.

W analizowanym okresie w ramach **Poddziałania 8.1.2**, w dniu 28 lutego 2014 r., ogłoszono konkurs nr 1/8.1.2/14. Grupę docelową osób, do których był skierowany, stanowili nauczyciele i pracownicy instytucji sektora oświaty zwolnieni, zagrożeni zwolnieniem lub przewidziani do zwolnienia po dniu 31.12.2012 r. Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie wynosiła ogółem 3 mln zł, z zastrzeżeniem wyboru do dofinansowania jednego projektu w ramach ogłoszonego konkursu. Mimo specyfiki i założeń konkursowych, zainteresowanie wśród projektodawców było duże, co potwierdza liczba przyjętych wniosków o dofinansowanie w liczbie 17, z czego 6 wniosków zostało rekomendowanych do dofinansowania. W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 8.1.2 podpisano jedną umowę o dofinansowanie projektu o wartości 3 mln zł. Jeśli chodzi o czynniki wpływające na stopień zainteresowania Poddziałaniem 8.1.2, to wskazać należy przede wszystkim na relatywnie skomplikowany charakter tego obszaru wsparcia i dofinansowywanych w jego ramach przedsięwzięć. W ramach Poddziałania 8.1.2 wszystkie typy projektów ogłaszane w ramach konkursów cieszyły się podobnym zainteresowaniem. Ponadto, z racji zakończenia okresu programowania, ostatni konkurs nr 1/8.1.2/14 cieszył się dużym zainteresowaniem.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach **Poddziałania 8.1.3** nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie projektu. Niski poziom popularności tego obszaru wsparcia wynika głównie z ograniczonej liczby potencjalnych realizatorów projektów (związki zawodowe i organizacje przedsiębiorców), jak również z niskiej kwoty alokacji na Poddziałanie oraz braku przeprowadzania konkursów (ostatni ogłoszony konkurs w 2012 roku), co skutkuje niewielką ilością składanych projektów. Przyczyną takiego stanu w głównej mierze jest dość ograniczona grupa potencjalnych projektodawców. Zainteresowanie poszczególnymi typami konkursów było na zbliżonym poziomie.

W badanym okresie w ramach **Poddziałania 8.2.1** trwała bieżąca obsługa i rozliczanie projektów na podstawie podpisanych umów. Obecnie realizacja Poddziałania 8.2.1 uległa wygaszeniu z uwagi na fakt zatwierdzenia wszystkich projektów przyjętych do dofinansowania w całym okresie programowania na lata 2007-2013.

Jednocześnie trwała bieżąca obsługa i rozliczanie projektów na podstawie podpisanych umów. W ramach:

- Poddziałania 8.1.1 rozliczono 300 wniosków o płatność na łączną kwotę dofinansowania 38,52 mln zł,
- Poddziałania 8.1.2 rozliczono 46 wniosków o płatność na łączną kwotę dofinansowania 9,19 mln zł,
- Poddziałania 8.1.3 rozliczono 12 wniosków o płatność na łączną kwotę dofinansowania 2,10 mln zł,
- Poddziałania 8.2.1 rozliczono 13 wniosków o płatność na łączną kwotę dofinansowania 2,61 mln zł.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

W ramach Priorytetu IX dwoma obszarami wsparcia, które cieszą się największym zainteresowaniem wnioskodawców są: **Poddziałanie 9.1.2** oraz **Działanie 9.5** (do 31 grudnia 2014 r. podpisano kumulatywnie odpowiednio 265 i 266 umów o dofinansowanie). Odnotowano znaczący postęp finansowy. **Działanie 9.5** pełni funkcję obszaru wsparcia, w ramach którego aplikują ci wnioskodawcy, którzy nie dostrzegają adekwatności swoich projektów do pozostałych Działań i Poddziałania Priorytetu IX lub też nie otrzymali wsparcia w konkursach dotyczących innych obszarów wsparcia. W części przypadków wnioski składane w konkursie ogłaszanym w ramach Działania 9.5 to inicjatywy, które nie otrzymały dofinansowania w konkursach dotyczących małych grantów, które prowadzone były w Priorytetach: VI i VII. Z kolei w odniesieniu do **Poddziałania 9.1.2** wskazać należy przede wszystkim na fakt dużej liczby potencjalnych beneficjentów (szkoły i placówki oświatowe prowadzące kształcenie ogólne), przy jednoczesnej łatwości w rekrutacji grupy docelowej (w przeważającej mierze są to uczniowie lub nauczyciele szkół realizujących projekty). Poprzez fakt bezpośredniego zaangażowania placówek oświatowych w realizację dotyczących ich projektów, możliwe jest uzyskanie optymalnego dopasowania charakteru i zakresu projektu do specyfiki danej placówki, co bez wątpienia ma korzystny wpływ na skuteczność realizowanego przedsięwzięcia. Innym czynnikiem, który zapewnia w ramach Poddziałania 9.1.2 adekwatność podejmowanych działań do potrzeb beneficjentów, jest szeroki wachlarz typów projektów przewidzianych do dofinansowania w omawianym obszarze wsparcia (fakt ten ma zapewne także bezpośredni wpływ na popularność Poddziałania 9.1.2, gdyż poprzez różnorodność typów projektów może ono pozostawać w obszarze zainteresowania odpowiednio większej liczby potencjalnych wnioskodawców). W przypadku Poddziałania 9.1.2 nie bez znaczenia dla popularności tego obszaru wsparcia jest również fakt, iż jest to instrument dokapitalizowania sfery o bardzo niskim poziomie finansowania. Możliwość pozyskania przez placówkę dodatkowych środków finansowych na realizację zadań, do których to realizacji szkoły są zobligowane treścią i wymaganiami określonymi w nowej podstawie programowej, stanowi realne obciążenie ograniczonych budżetów placówek oświatowych.

W 2012 r. po raz pierwszy ogłoszono konkurs w ramach **Poddziałania 9.6.2**. Zastosowanie kryteriów wyboru projektów ukierunkowanych na podniesienie kompetencji z zakresu ICT i języków obcych sprawiło, że nabór wniosków o dofinansowanie cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem beneficjentów. Wpłynęło 176 projektów. Do dofinansowania rekomendowano 36 wniosków o dofinansowanie, z czego część znalazła się na liście rezerwowej z powodu wyczerpania alokacji w ramach przedmiotowego konkursu. Do końca 2014 r. podpisano 21 umów o dofinansowanie.

Obszarami wsparcia, które cieszą się najmniejszym zainteresowaniem wnioskodawców są: **Działanie 9.3** oraz **Działanie 9.4** (do 31 grudnia 2014 r. podpisano odpowiednio 22 i 28 umów o dofinansowanie – 1 umowa została rozwiązana w II półroczu 2014 roku). **Działanie 9.3** zostało zakończone. Oceniane było jako relatywnie niejasne i zawierające nieprecyzyjny katalog oferowanych form wsparcia. Dodatkowe utrudnienia związane z Działaniem 9.3 dotyczyły specyfiki grupy docelowej, a właściwie względnej nieadekwatności form wsparcia do specyfiki grupy docelowej w przypadku najpopularniejszego typu projektu (Typ 2: *Kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych*) – dotyczącego edukacji w formach szkolnych adresowanej do osób dorosłych. Skorzystanie ze wsparcia w ramach projektów realizowanych w Działaniu 9.3 wymagało od grupy docelowej dużego zaangażowania i poświęcenia, a czasami było po prostu obiektywnie niemożliwe ze względu na obciążenia zawodowe i rodzinne. Przyczyną tak niskiej liczby umów o dofinansowanie podpisanych w ramach Działania 9.3 i Działania 9.4 była niewystarczająca ilość oraz jakość składanych przez projektodawców wniosków aplikacyjnych w odpowiedzi na ogłoszone konkursy, niespełniających minimalnych kryteriów oceny weryfikowanych podczas prac Komisji Oceny Projektów i tym samym nie rekomendowanych do otrzymania dofinansowania.

W ramach **Poddziałania 9.1.1** w latach 2012-2013 ogłoszono dwa konkursy, które poza tworzeniem przedszkoli przewidują wsparcie już istniejących. Wszystkie do tej pory realizowane projekty zakładały utworzenie ośrodków przedszkolnych. Należy zauważyć, iż w wyniku zmian SzOP PO KL, obszar realizacji Poddziałania 9.1.1 został znacznie rozszerzony (zniesiono kryterium dostępu, które ograniczało obszar realizacji projektów tylko do obszarów i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej). Dzięki projektom współfinansowanym ze środków EFS utworzono 4 957 dodatkowych miejsc przedszkolnych. Do 31 grudnia 2014 r. wartość podpisanych umów w ramach Poddziałania 9.1.1 wyniosła 81,62 mln zł (w tym krajowy wkład publiczny 78,91 mln zł). Biorąc pod uwagę wydatkowanie środków, które wyniosło 52,92 mln zł (w tym krajowy wkład publiczny 51,76 mln zł), alokacja określona dla Poddziałania 9.1.1 w wysokości 77,89 mln zł. została zrealizowana w 67,93 % (w tym krajowy wkład publiczny 66,45 %). W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wydatki uznane za kwalifikowalne w zatwierdzonych wnioskach o płatność zwiększyły się znacząco, o kwotę 22,21 mln zł.

W przypadku **Poddziałania 9.1.2** największym zainteresowaniem beneficjentów cieszą się projekty, w ramach których prowadzone są dodatkowe zajęcia (o charakterze dydaktyczno-wyrównawczym i specjalistycznym, bądź ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych) oraz doradztwo i opieka pedagogiczno-psychologiczna dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym *wypadnięciem* z systemu oświaty. Z kolei na bardzo niskim poziomie kształtuje się zainteresowanie wnioskodawców projektami skierowanymi do dzieci znajdujących się poza systemem oświaty oraz przedsięwzięciami związanymi z wdrażaniem programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową, które przyczyniają się do poprawy jakości nauczania. W pierwszym przypadku kluczowe znaczenie wydaje się mieć trudność dotarcia do grupy docelowej oraz utrzymanie założonej liczby uczestników projektu przez cały okres jego trwania (co w bezpośredni sposób przekłada się na stopień osiągnięcia wskaźników projektu). Z kolei jeśli chodzi o projekty zorientowane na zwiększenie efektywności zarządzania placówką oświatową, to ich ograniczona popularność może być rezultatem gradacji potrzeb dokonywanej przez wnioskodawców, w której najczęściej zagadnienia związane z funkcjonowaniem placówki okazują się być mniej istotne, niż działania mieszczące się w zasadniczym przedmiocie działalności placówki. Aktualna struktura typów projektów w Poddziałaniu 9.1.2 stanowi rzeczywiste odzwierciedlenie bieżących potrzeb sektora oświaty w Województwie Zachodniopomorskim. Wykluczenie określonych typów projektów, czy nawet premiowanie niektórych typów dofinansowywanych przedsięwzięć względem innych, mogło nie tylko wzbudzić opór ze strony beneficjentów, ale także doprowadzić do sytuacji, w której liczba wniosków spadłaby znacząco ze względu na niske zainteresowanie dopuszczalnymi lub traktowanymi preferencyjnie typami projektów.

Największym zainteresowaniem wnioskodawców w ramach **Działania 9.2** cieszyły się projekty zorientowane na oferowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz specjalistycznych, a także dodatkowych zajęć dla uczniów ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych. Współpracę między szkołami a pracodawcami deklarują oba rodzaje instytucji, jednak dotyczy ona dużo większego odsetka szkół niż przedsiębiorców. W zdecydowanej większości przypadków są to tradycyjne formy współpracy - praktyki zawodowe lub staże. Najbardziej zainteresowane kooperacją ze sferą edukacji są duże firmy. Pracodawcy, którzy deklarują brak takiej współpracy, zapytani o powody tego braku najczęściej odpowiadali, iż nie widzą korzyści z niej; w dalszej kolejności wskazali na brak zainteresowania/propozycji ze strony instytucji edukacyjnych. Bardzo rzadka jest współpraca między pracodawcami, a szkołami w zakresie współtworzenia programów nauczania lub tworzenia nowych kierunków. Jeśli chodzi o szkoły zawodowe i średnie, to nałożony jest na nie obowiązek realizacji programu nauczania ustalonego na poziomie ministerialnym. W związku z tym potrzeby przedsiębiorców dotyczące oferty edukacyjnej szkół zawodowych, techników i liceów zawsze będą miały znaczenie co najwyżej drugorzędne. Do barier systemowych zdiagnozowanych na etapie badania ilościowego należy z pewnością bariera niskiego dofinansowania realizacji praktyk i staży, wskazana przez przedsiębiorców. Badane szkoły również wskazały na szereg problemów związanych z realizacją praktyk i staży. Do najważniejszych z nich respondenci zaliczyli: niski poziom zainteresowania ze strony przedsiębiorstw oraz mała ilość kadry w firmach, która mogłaby być odelegowana do opieki nad praktykantami/stażystami. Jeśli chodzi o szkolnictwo zawodowe i średnie, to najważniejszą trudnością jest fakt, iż podstawy programowe mają dość sztywny charakter. Celem szkoły jest przede wszystkim realizacja programu, który jest jej narzucony odgórnie – przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Najważniejszą z barier indywidualnych, zidentyfikowanych w ramach badania, jest niska świadomość korzyści wynikających ze wzajemnej współpracy oraz brak zaangażowania poszczególnych instytucji we współpracę, wynikający np. z braku czasu, kryzysu finansowego itp. W ramach dwóch konkursów, które ogłoszono w latach 2012-2013, w dokumentacji konkursowej wpisane zostało kryterium dostępu, obligujące beneficjentów do współpracy z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych. Ponadto, IP przeprowadza szeroką promocję Działania 9.2 oraz promowanie dobrych praktyk w zakresie wyników współpracy przedsiębiorców ze szkołami, na spotkaniach dotyczących dokumentacji konkursowej oraz podczas kampanii informacyjnych EFS.

W ramach **Działania 9.3** większość dostępnych typów wsparcia cieszyło się niewielkim zainteresowaniem ze strony potencjalnych beneficjentów. Wyjątek stanowią jedynie projekty dotyczące kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych, choć i tutaj (analizując tę kwestię pod kątem liczby złożonych wniosków) zainteresowanie nie było duże. Działanie 9.3 zostało zakończone.

Wśród typów projektów przewidzianych w ramach **Działania 9.4** zdecydowanie dominują projekty dotyczące studiów podyplomowych, kursów kwalifikacyjnych i doskonalących dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną. Pozostałe typy przedsięwzięć reprezentowane były wśród wniosków zdecydowanie rzadziej. Wydaje się, iż w przypadku niniejszego obszaru wsparcia mamy do czynienia z sytuacją zbliżoną do Poddziałania 9.1.2 – należy przyjąć, iż podmioty, do których adresowane jest wsparcie w ramach obu działań w sposób trafny identyfikują swoje najpilniejsze potrzeby i w pierwszej kolejności aplikują o dofinansowanie dotyczące tych projektów, które pozwolą im zaspokoić rzeczowe potrzeby. I stąd przede wszystkim wynika taka, a nie inna struktura omawianego Działania ze względu na reprezentowane typy projektów.

REALIZACJA PROJEKTÓW WŁASNYCH SYSTEMOWYCH

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

W ramach projektów własnych w 2014 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie realizował projekt *Piramida kompetencji – II edycja*. Projekt zakończył się 31 grudnia 2014 roku. Celem projektu jest podwyższenie jakości, efektywności i dostępności usług świadczonych przez 280 pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia z Województwa Zachodniopomorskiego, którzy realizują zadania na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym również kadra zarządzająca. Wartość projektu wynosi 2,64 mln zł, w bieżącym okresie sprawozdawczym wysokość poniesionych wydatków kształtowała się na poziomie 1,31 mln zł.

W 2014 roku osiągnięto m.in. następujące efekty rzeczowe:

1. Podjęto działania związane z organizacją i funkcjonowaniem biura projektu,
2. Prowadzono rekrutację uczestników projektu,
3. Przeprowadzono analizę potrzeb szkoleniowych na rok 2014, na podstawie której sporządzono harmonogram szkoleń,
4. Wyposażono wszystkie Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Zachodniopomorskiego w Testy Performanse dla doradców zawodowych,
5. Złożono następujące wnioski CPV, które były realizowane w formie przetargów, zdefiniowanych jako kluczowe, mających przełożenie na rezultaty projektu: realizacja 9 szkoleń (w tym 1 dla Kadry Zarządzającej),
6. Zorganizowano 9 szkoleń, w tym 1 dla Kadry Zarządzającej PUP, dla 303 uczestników projektu. Przeprowadzono monitoring ww. szkoleń w miejscu ich realizacji,
7. Prowadzono wypłaty wynagrodzeń pracowników zespołu projektowego oraz Centrum Metodycznego,
8. W ramach działania Centrum Metodycznego (CM), zorganizowano cztery spotkania informacyjne dla pracowników PSZ. W powyższych przedsięwzięciach udział wzięły 82 osoby,
9. Prowadzono bieżącą administrację Internetowej Platformy Wymiany Praktyk,
10. W ramach promocji projektu zaprezentowano Partnerom / Grupie Sterującej na Konwentach Dyrektorów PUP (Mielno – 31 styczeń 2014 r., Barlinek – 25 kwietnia 2014 r.), planowane oraz bieżące działania podejmowane w ramach projektu.

Projekt realizowany był zgodnie z harmonogramem. W zatwierdzonych w okresie sprawozdawczym wnioskach o płatność wykazano trudności związane z realizacją projektu tj.: w związku z nowelizacją *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, uzgodnione na 2014 rok tematy szkoleń dla pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia okazały się nieadekwatne do bieżących potrzeb. Jednocześnie analiza wykonania budżetu w odniesieniu do środków zaplanowanych na szkolenia wskazywała na to, że zaplanowane wartości są niewystarczające. Zgodnie z powyższym, Zespół ds. projektu przygotował postępowania na wyłonienie wykonawców jedynie dla części z zaplanowanych szkoleń oraz przygotował zmianę wniosku o dofinansowanie uwzględniającą przeniesienie dostępnych środków na usługi szkoleniowe.

Projekt w okresie sprawozdawczym nie podlegał kontroli. W 2014 roku w projekcie rozpoczęło udział 215 osób, z czego 87,4 % stanowiły kobiety. Ponadto 44 uczestników (20 %) pochodziło z terenów wiejskich, 1 kobieta to osoba młoda (0,9 %), natomiast 8,8 % uczestników mieści się w przedziale wiekowym 55 – 64 lata. Wśród beneficjentów projektu dominowały osoby z wykształceniem wyższym – 186 osób, co stanowi 86,5 % wszystkich uczestników. W bieżącym okresie sprawozdawczym 26 osób zakończyło udział w projekcie.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

W 2014 roku nie realizowano projektów systemowych IP, których tryb realizacji został zmieniony z konkursowego na systemowy.

ANALIZA STRUKTURY UCZESTNIKÓW PROJEKTÓW

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

W ramach Priorytetu VI analiza struktury uczestników projektów kształtuje się następująco: największą grupę uczestników ze względu na status na rynku pracy stanowią osoby bezrobotne 91,19 % ogółu uczestników projektów (w tym osoby długotrwale bezrobotne 32,53 % bezrobotnych ogółem), następnie osoby nieaktywne zawodowo 5,17 % oraz zatrudnieni 3,64 %. W stosunku do wartości osiągniętych w 2013 roku wartość liczby osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo oraz zatrudnionych, w stosunku do osób które rozpoczęły udział w projektach kształtowała się na podobnym poziomie. Wśród osób nieaktywnych zawodowo 21,43 % stanowią

osoby uczące się i kształcące. W ogólnej liczbie osób, które rozpoczęły udział w projektach, osoby niepełnosprawne stanowią 4,23 %, natomiast osoby z terenów wiejskich stanowią 37,25 %. Ze względu na wiek wsparciem w znacznym stopniu objęte są osoby młode w wieku 15-24 lata, kumulatywnie jest to 27 751 osób (w 2014 roku nastąpił wzrost o 4 486 osób w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego). Natomiast ze względu na wykształcenie, do projektów przystąpiło najwięcej osób z wykształceniem ponadgimnazjalnym (39 525 osób, w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego nastąpił wzrost o 7 235 osób). W podziale na płeć udział w poszczególnych typach wsparcia kobiet i mężczyzn jest zróżnicowany. Udział kobiet w ogólnej liczbie uczestników w realizowanych projektach jest przeważający i wynosi 40 457 kobiet, w 2014 roku udział w projektach zakończyło 6 990 kobiet oraz 6 035 mężczyzn. Wsparcie w ramach Priorytetu VI koncentruje się przede wszystkim na wybranych grupach docelowych, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Z Informacji o rynku pracy w Województwie Zachodniopomorskim w III kwartale 2014 roku zrealizowanej przez WUP w Szczecinie na podstawie danych GUS wynika, iż w rejestrach powiatowych urzędów pracy na obszarze Województwa Zachodniopomorskiego znajdowało się łącznie 91 131 osób bezrobotnych tj. 12 152 osoby mniej niż w analogicznym okresie 2013 roku i 4 118 bezrobotnych mniej niż na koniec II kwartału 2014 r., stopa bezrobocia w Województwie Zachodniopomorskim na koniec września 2014 r. wyniosła 15,2 % wobec 16,9 % przed rokiem.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

W ramach Priorytetu VII wsparcie udzielone beneficjentom ma na celu ułatwienie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rozwój instytucji ekonomii społecznej, jako skutecznej formy integracji społeczno-zawodowej. Przewidziane jest także wsparcie dla rozwoju inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych, przyczyniające się do realizacji strategii rozwoju kapitału ludzkiego na terenach wiejskich.

Od początku realizacji projektu 42 661 osób (w tym 29 466 kobiet) zostało objętych wsparciem, zaś w okresie objętym sprawozdaniem 7 505 uczestników (w tym 4 970 kobiet). Kumulatywnie zakończyło udział zgodnie z zaplanowaną ścieżką uczestnictwa 31 917 beneficjentów (w tym 22 453 kobiety), w tym w okresie sprawozdawczym 6 123 osoby (w tym 4 047 kobiet), natomiast 3 033 uczestników (w tym 1 706 kobiet) przerwało udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu, w tym w 2014 roku - 728 beneficjentów.

Status na rynku pracy osób objętych wsparciem w bieżącym okresie sprawozdawczym kształtuje się następująco:

- 45,90 % beneficjentów (3 445 uczestników, w tym 2 353 kobiety) posiadało status osoby bezrobotnej (kumulatywnie 18 768 uczestników, w tym 13 338 kobiet),
- 31,42 % uczestników projektów (2 358 osób, w tym 1 366 kobiet) było osobami nieaktywnymi zawodowo (kumulatywnie 12 921 osób, w tym 7 736 kobiet),
- 22,68 % odbiorców wsparcia (1 702 uczestników, w tym 1 251 kobiet) to osoby zatrudnione (kumulatywnie 10 972 osoby, w tym 8 392 kobiety).

Od początku realizacji Priorytetu do projektów przystąpiło 18 677 osób (w tym 13 441 kobiet) z terenów wiejskich oraz 9 712 uczestników projektów (w tym 5 376 kobiet) należało do grupy osób niepełnosprawnych. Wśród beneficjentów, którzy rozpoczęli udział w projektach w bieżącym okresie sprawozdawczym 42,92 % odbiorców wsparcia pochodziło z terenów wiejskich (3 221 osób, w tym 2 352 kobiety). Do grupy osób niepełnosprawnych należało 2 352 uczestników (31,34 % beneficjentów), w tym większą część stanowiły kobiety: 1 273 osób.

Od początku realizacji Programu 9 078 osób (w tym 5 663 kobiety w wieku 15-24 lata oraz 4 224 uczestników projektów (w tym 2 374 kobiety) w wieku 55-64 lata rozpoczęło udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu, z czego 991 beneficjentów (w tym 676 kobiet) to osoby pracujące w wieku 55-64 lata. Spośród osób, które przystąpiły do projektu w bieżącym okresie sprawozdawczym 20,77 % odbiorców wsparcia (1 559 uczestników) to osoby młode (w wieku 15-24 lata), wśród nich kobiety stanowią 63,25 % beneficjentów (986 uczestniczek), natomiast 12,80 % uczestników stanowią osoby w wieku 55-64 lata (961 osób, w tym 541 kobiet), z których 17,90 % odbiorców wsparcia jest zatrudnionych.

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, należy wskazać, iż w bieżącym okresie sprawozdawczym znaczą grupę uczestników projektów stanowią osoby z wykształceniem średnim lub zasadniczym zawodowym (ponadgimnazjalne) 2 945 osób, w tym 1 860 kobiet (kumulatywnie 15 608 beneficjentów, w tym 10 370 kobiet) oraz osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym: 2 576 osób, w tym 1 620 kobiet (kumulatywnie 15 057 odbiorców wsparcia, w tym 9 812 kobiet). Wykształcenie wyższe posiadało jedynie 18,92 % uczestników projektów (1 420 osób), w tym 1 068 kobiet (kumulatywnie 7 764 odbiorców wsparcia, w tym 6 042 kobiety). Wykształcenie pomaturalne miało 7,51 % uczestników projektów (564 beneficjentów), wśród nich 422 kobiety (kumulatywnie 4 232 osoby, w tym 3 242 kobiety).

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Od początku realizacji PO KL do dnia 31 grudnia 2014 r., w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VIII udział rozpoczęło 60 848 uczestników projektów (w bieżącym okresie 9 939 osób), z czego:

- 3 113 osób kontynuuje udział w projektach,
- 50,22 % beneficjentów stanowią mężczyźni (30 556 uczestników), w bieżącym okresie 59,18 % osób stanowią mężczyźni – 5 882 uczestników,
- 49,78 % beneficjentów stanowią kobiety (30 292 uczestniczek), w bieżącym okresie 40,82 % osób stanowią kobiety – 4 057 uczestniczek,
- 94,40 % odbiorców wsparcia stanowią zatrudnieni (57 442 uczestników), w bieżącym okresie wynoszą oni 96,96 % beneficjentów – 9 637 osób,
- 21,40 % adresatów wsparcia stanowią osoby z terenów wiejskich (13 021 uczestników), w bieżącym okresie stanowią 25,64 % osób - 2 548 uczestników,
- 48,60 % beneficjentów stanowią osoby z wykształceniem wyższym (29 575 uczestników), w bieżącym okresie wynoszą oni 42,53 % – 4 227 osób,
- 78,80 % przedsiębiorstw, które przystąpiły do udziału w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VIII stanowią mikroprzedsiębiorstwa (w tym samozatrudnieni) – 11 346 firm, zaś w bieżącym okresie stanowią one 81,93 % podmiotów - 2 916 przedsiębiorstw.

Wśród uczestników projektów grupę dominującą stanowią mężczyźni (50,22 % osób), przy czym w badanym okresie stanowią oni (59,18 % odbiorców wsparcia). Z uwagi na status uczestników na rynku pracy, grupę dominującą stanowią zatrudnieni (94,40 % uczestników), przy czym najsilniej reprezentowani są pracownicy mikro i małych przedsiębiorstw (łącznie 41,91 % ogółu zatrudnionych). Taka struktura uczestników projektu wpisuje się w założenia grup docelowych wskazane w SzOP, gdyż projekty realizowane w ramach Priorytetu VIII kierowane są w większości do osób zatrudnionych. Stosunkowo dużo uczestników projektów stanowią osoby z terenów wiejskich (21,40 % beneficjentów). Wśród uczestników projektu silną grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym (48,60 % uczestników). W związku z rekomendacjami Komisji Europejskiej należy zwrócić uwagę na osoby o niskich kwalifikacjach, stanowiących 32,89 % uczestników. Tak liczna grupa uczestników wynika ze struktury zatrudnieniowej w przedsiębiorstwach, a tym samym z faktu, iż projekty kierowane do przedsiębiorców przeprowadzane były w odpowiedzi na ich potrzeby, a także kwestię wyboru uczestników projektów bezpośrednio przez pracodawców. Należy zauważyć, iż tak duża liczba osób zarówno z wykształceniem wyższym jak i o niskich kwalifikacjach wynika z potrzeby kształcenia ustawicznego uczestników, będącej wynikiem dużej konkurencyjności na rynku oraz kurczącego się rynku pracy, a także dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy. Wśród przedsiębiorstw, które przystąpiły do udziału w projektach, najsilniej reprezentowane są małe i mikroprzedsiębiorstwa (w tym samozatrudnieni). Stanowią one 95,96 % wszystkich przedsiębiorstw objętych wsparciem. Taka struktura przedsiębiorstw objętych wsparciem wpisuje się w ogólną strukturę przedsiębiorstw według wielkości w Województwie Zachodniopomorskim.

Priorytet VIII PO KL przyczynia się do spadku liczby osób zatrudnionych w rolnictwie poprzez realizację 9 projektów dla osób odchodzących z rolnictwa. Łącznie, w ramach tych projektów, do końca okresu sprawozdawczego, wsparciem objęto 774 osoby (wartość zaktualizowana). IP nie gromadzi danych odnośnie ilości osób, które wzięły udział w projektach PO KL zatrudnionych w poszczególnych sektorach (np. usług, przemysłu), toteż nie jest w stanie określić, w jaki sposób realizacja Priorytetu VIII PO KL w Województwie Zachodniopomorskim przyczynia się do wzrostu liczby osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach.

W badanym okresie w ramach projektów realizowanych w ramach Poddziałania 8.1.1 rozpoczęło udział 9 003 osoby (od początku wdrażania Programu – 50 314 uczestników), natomiast liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych w okresie sprawozdawczym to 11 789 beneficjentów (od początku wdrażania Programu – 46 799 odbiorców wsparcia), w tym 1 813 osoby powyżej 50 roku życia (od początku wdrażania Programu – 8 194 uczestników). W ramach realizowanych projektów w Poddziałaniu 8.1.1 – 3 542 przedsiębiorstw zostało objętych wsparciem w badanym okresie (od początku wdrażania programu 14 146 podmiotów).

W okresie sprawozdawczym w ramach projektów realizowanych w ramach Poddziałania 8.1.2 rozpoczęło udział 785 osób (od początku wdrażania Programu – 7 533 osób), natomiast liczba osób, które zakończyły udział w projektach w bieżącym okresie sprawozdawczym to 670 osób (od początku wdrażania Programu to 6 750 osób). Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania to 172 osoby (od początku wdrażania Programu – 1 287 osób) – wartości urealnione. W ramach realizowanych projektów od początku realizacji Priorytetu 139 przedsiębiorstw zostało objętych wsparciem. **Należy zwrócić uwagę, iż specyfika Poddziałania 8.1.2 kieruje wsparcie do indywidualnych uczestników projektów, którymi są osoby zwolnione, przewidziane do zwolnienia lub zagrożone zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Do działań, które mogą zachęcić mikro i małe przedsiębiorstwa do realizacji projektów z zakresu outplacementu należą przede wszystkim szkolenia oraz doradztwo**

dla przedsiębiorców i ich pracowników, wspomagające przeprowadzenie procesu zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa.

W analizowanym okresie w ramach projektów realizowanych w ramach Poddziałania 8.2.1 rozpoczęło udział 61 osób (od początku wdrażania Programu – 2 233 osoby), natomiast liczba osób, które były objęte wsparciem w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin off lub spin out to 1 901 osób od początku realizacji Priorytetu VIII. Ponadto, od początku wdrażania Programu zakończyło udział w projektach 2 121 uczestników.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Od początku realizacji PO KL do dnia 31 grudnia 2014 r. w projektach realizowanych w ramach Priorytetu IX udział rozpoczęło 96 439 uczestników, z których 10 006 osób kontynuuje udział w projektach. Wśród uczestników projektów grupę nieznacznie dominującą stanowią kobiety (55,56 %, tj. 53 584 uczestników). Z uwagi na status uczestników na rynku pracy, grupę dominującą stanowią osoby nieaktywne zawodowo (77,27 %, tj. 74 520 uczestników), przy czym zdecydowana większość z nich to osoby uczące lub kształcące się (72 785 uczestników). Wśród uczestników projektów najsilniej reprezentowane są osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym. Stanowią one 77,15 %, tj. 74 401 uczestników projektów. Taka struktura uczestników wpisuje się w założenia grup docelowych wskazanych w SzOP, gdyż projekty realizowane w ramach Priorytetu IX kierowane są w większości do uczniów. Stosunkowo dużo uczestników projektów stanowią osoby z terenów wiejskich oraz osoby młode w wieku od 15 do 24 lat (odpowiednio 46,92 %, czyli 45 252 uczestników i 46,53 %, tj. 44 870 uczestników). Ponadto, do 31 grudnia 2014 r. 6 494 nauczycieli uczestniczyło w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach w ramach Działania 9.4. Od początku realizacji Priorytetu IX w projektach rozpoczęło udział 1 671 osób niepełnosprawnych. W celu zwiększenia uczestnictwa w projektach osób niepełnosprawnych w większości dokumentacji konkursowych wpisane zostało kryterium strategiczne premiujące projekty zakładające objęcie wsparciem tej grupy osób. Ponadto, w ramach Poddziałania 9.1.1 przewidziano kryterium strategiczne premiujące projekty, które zakładały utworzenie oddziału(ów) integracyjnych i zawierały elementy dostosowania budynku przedszkola do potrzeb osób niepełnosprawnych. W przypadku, gdy projektodawca dysponował infrastrukturą dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych, kryterium to zostało spełnione poprzez samo utworzenie oddziału(ów) integracyjnych.

KOMPLEMENTARNOŚĆ

Komplementarność działań przewidzianych w Priorytetach VI – IX Komponentu Regionalnego PO KL Województwa Zachodniopomorskiego finansowanych ze środków EFS, z działaniami realizowanymi w ramach innych programów współfinansowanych z funduszy europejskich, jest weryfikowana przy pomocy wdrożonych przez Instytucję Pośredniczącą mechanizmów kontrolnych.

Na poziomie programowania:

W Województwie Zachodniopomorskim komplementarność oraz koordynację procesu wdrażania Komponentu Regionalnego PO KL z działaniami realizowanymi w ramach innych programów współfinansowanych z funduszy europejskich zapewnia głównie Podkomitet Monitorujący PO KL WZ. W pracach Podkomitetu uczestniczą przedstawiciele strony rządowej, strony samorządowej, partnerów społecznych i gospodarczych (organizacji pracowników i organizacji pracodawców, organizacji pozarządowych, środowiska akademicko-naukowego oraz Regionalnych Ośrodków EFS). Rekomendacje przyczyniające się do zapewnienia komplementarności pochodzą także od Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją. W pracach Grupy uczestniczą m.in. przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Ministra Infrastruktury i Rozwoju, Podkomitetu Monitorującego PO KL WZ, Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego oraz wykonawców badań ewaluacyjnych. Dodatkowym instrumentem kontrolnym wykorzystywanym przez Instytucję Pośredniczącą przy ustalaniu Planów Działań są ogólnodostępne konsultacje społeczne realizowane zarówno na poziomie spotkań, jak i w trybie korespondencyjnym. Jednym z przyjętych przez Instytucję Pośredniczącą mechanizmów kontrolnych, są konsultacje przyjętych założeń i kryteriów Planów Działań z Instytucją Zarządzającą na ostatnim etapie zatwierdzania tych dokumentów.

Na poziomie wdrażania:

Zapisy Planów Działań i kryteria demarkacji przyjęte na poziomie dokumentów programowych programów finansowanych ze środków strukturalnych wykorzystywane są przez członków Komisji Oceny Projektów i pracowników merytorycznych Wydziałów Wdrażających odpowiedzialnych za proces oceny i weryfikacji wniosków o dofinansowanie projektów.

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Przykłady komplementarności międzyfunduszowej (EFS i EFRR), międzyprogramowej (PO KL i RPO WZ oraz PO KL i PO IG) i jednookresowej (w okresie programowania 2007-2013):

1. Numer projektu: **POKL.06.02.00-32-011/13**

Tytuł projektu: *Moja firma - mój sukces*

Beneficjent: Fundusz Poręczeń Kredytowych w Stargardzie Szczecińskim Sp. z o.o.

Okres realizacji projektu: 01.01.2014 r. – 30.06.2015 r.

Wartość projektu: 606 846,60 zł

W ramach wskazanego projektu udzielane jest bezzwrotne wsparcie finansowe, szkoleniowe i doradcze dla osób fizycznych zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą. Realizowany projekt jest **komplementarny** z Poddziałaniem 1.3.4 *Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MŚP - inicjatywa wspólnotowa JEREMIE* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013. W ramach inicjatywy JEREMIE beneficjent umożliwi dostęp do zewnętrznych form finansowania – pożyczek i kredytów dla mikro, małych średnich przedsiębiorstw. Działania skierowane są do grupy docelowej z powiatu stargardzkiego w celu wspierania rozwiązań służących tworzeniu nowych miejsc pracy w obszarze przedsiębiorczości za pośrednictwem PO KL oraz wspierania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw za pośrednictwem finansowania z EFRR. Wartość dodaną, **efektem synergicznym** w ramach wskazanych działań jest możliwość uzyskania przez mieszkańców powiatu stargardzkiego spójnej pomocy w ramach założenia oraz utrzymania prowadzonej działalności gospodarczej. W związku z tym następuje wzrost rozwoju regionu oraz podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie powiatu stargardzkiego.

2. Numer projektu: **POKL.06.01.01-32-022/13**

Tytuł projektu: *Od Stażysty do Specjalisty*

Beneficjent: Najda Consulting Andrzej Najda

Okres realizacji projektu: 01.01.2014 r. – 30.06.2015 r.

Wartość projektu: 1 966 368,55 zł

Firma będąca partnerem projektu uzyskała dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (EFRR) na budowę na wyspie Gryfia zakładu produkcji stalowych fundamentów wielkogabarytowych dla morskich siłowni wiatrowych. Natomiast dofinansowanie w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL (EFS) umożliwi przeszkolenie, zdobycie nowych kwalifikacji przez uczestników projektu w zawodach takich jak: operator urządzeń spawalniczych, operator urządzeń dźwigowych, monter konstrukcji stalowych, malarz przemysłowy, operator frezarki, walcarki, elektryk, ślusarz itp. Sfinansowane zostaną także staże zawodowe dla części przyszłych pracowników, którzy zatrudnieni zostaną przy produkcji w zakładzie. Wartością dodaną oraz uzyskanym **efektem synergii** wskazanych projektów będzie wpływ na sytuację na rynku pracy Województwa Zachodniopomorskiego poprzez powstanie nowych miejsc pracy. W przypadku uzyskania pracy przez uczestników projektu poprawi się sytuacja materialna ich rodzin. Dodatkowo sukces projektu zachęci inne podmioty do inwestowania w Województwie Zachodniopomorskim, co będzie miało pozytywny wpływ na rozwój regionu.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Przykład komplementarności międzyfunduszowej (EFS i EFRR oraz EFS i EFRROW), międzyprogramowej (PO KL i RPO WZ) w 2013 r. (nie zaplanowano ogłoszenia naboru wniosków o dofinansowanie w 2014 r.) i jednookresowej (w okresie programowania 2007-2013) na poziomie kryterium strategicznego premiującego projekty PO KL, które mają związek ze wsparciem przewidzianym w ramach RPO WZ (kryterium: *Projekt realizowany na obszarze gmin lub skierowany do mieszkańców gmin wymienionych w załączniku nr 6 do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego tj. gmin w szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej*):

1. Numer projektu: **POKL.07.02.01-32-036/13**

Tytuł projektu: Aktywni, kreatywni 50+ w Centrum Integracji Społecznej

Beneficjent: Stowarzyszenie Pomocy *Przytulisko* w Białogardzie

Okres realizacji projektu: 10.12.2013 r.- 30.04.2015 r.

Wartość projektu: 283 578,55 zł

Celem projektu jest zmniejszenie zjawiska marginalizacji zawodowej i społecznej 45 osób w wieku powyżej 50 roku życia, poprzez uczestnictwo w Centrum Integracji Społecznej w Białogardzie. W ramach zajęć w CIS osoby objęte wsparciem nabędą zdolności interpersonalne, umożliwiające pełnienie funkcji społecznych i funkcjonowania na rynku pracy. Projekt realizowany jest na obszarze gminy i miasta Białogard, które znajdują się w szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Grupę docelową stanowią osoby długotrwale bezrobotne w wieku powyżej 50 r.ż., są to osoby, które utraciły umiejętność poruszania się po rynku pracy, a także możliwość samodzielnego utrzymania się, co powoduje uzależnienie od wsparcia.

Dzięki zastosowaniu kryterium strategicznego, większą szansę na dofinansowanie miał właśnie projekt realizowany przez Stowarzyszenie *Przytulisko*, wspierający swoimi działaniami obszar znajdujący

się w niekorzystnej sytuacji. Realizacja projektu przyczyni się do zmiany sytuacji osób długotrwale bezrobotnych, zostaną przełamane bariery psychologiczne wynikające z ich wykluczenia społecznego, zmienią swoje nastawienie i postawę z biernej na czynną, wzmocnią lub nabędą kwalifikacje zawodowe co stworzy szansę na podjęcie zatrudnienia i poprawę sytuacji materialnej.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

W obecnym okresie sprawozdawczym w ramach Priorytetu VIII zostało podpisanych 41 umów, z których żadna nie wpisuje się w zasadę komplementarności. **W obecnym okresie programowania nie planuje się przeprowadzania konkursów w ramach Priorytetu. Mając powyższe na uwadze w kolejnym okresie programowania w celu zapewnienia komplementarności w projektach planuje się m.in.: współpracę między instytucjami właściwymi dla poszczególnych instrumentów w kontekście komplementarności działań; komplementarność jako dodatkowe kryterium selekcji; tryby wyboru projektów uwzględniające komplementarność; wspólne wytyczne dla beneficjentów w zakresie działań informacyjno – promocyjnych; wspólne zestawy wskaźników dla komplementarnych osi.**

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Przykłady komplementarności międzyfunduszowej (EFS i EFRR), międzyprogramowej (PO KL i RPO WZ) i jednookresowej (w okresie programowania 2007-2013) na poziomie kryteriów strategicznych podczas wyboru projektów:

- Kryterium strategiczne w ramach Działania 9.5 premiujące projekty skierowane do gmin lub ich mieszkańców wymienionych w załączniku nr 6 do *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego*, o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, w których wskaźnik bezrobocia kształtuje się na poziomie powyżej 150 % średniej dla Województwa Zachodniopomorskiego (2004 r. - 25,06 %) oraz dochód własny budżetów gmin na jednego mieszkańca wynosi poniżej 75 % średniej dla Województwa Zachodniopomorskiego (2004 r. – 673,00 zł):

1. Numer projektu: **POKL.09.05.00-32-042/12**

Tytuł projektu: *Komunikatywny Europejczyk – oddolna inicjatywa edukacyjna mieszkańców gmin Pyrzyce i Warnice*

Beneficjent: Przedsiębiorstwo Usługowe Tomasz Biały

Okres realizacji projektu: 01.09.2013 r. – 31.12.2013 r.

Wartość projektu: 46 635,43 zł

Celem głównym projektu było pobudzanie aktywności społecznej 12 osób z gminy Pyrzyce i Warnice na rzecz samorealizacji ukierunkowanej na rozwój kształcenia przez całe życie. Obie gminy, na terenie których był on realizowany, należą do gmin znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej i zostały wykazane w załączniku nr 6 do RPO WZ. Tym samym, spełniono kryterium strategiczne, które jest podstawowym mechanizmem zapewniającym komplementarność.

- Kryterium strategiczne w ramach Poddziałania 9.6.1 zapewniające komplementarność projektów z inwestycjami współfinansowanymi z innych niż EFS środków wspólnotowych. Zapewnienie komplementarności międzyfunduszowej (EFS i EFRR), międzyprogramowej (EFS i EFRR), jednookresowej (w okresie programowania 2007-2013) oraz promowanie kompleksowych rozwiązań problemów zwiększając uwagę projektodawców na spójność pomiędzy realizacją projektów miękkih i inwestycyjnych (np. komplementarność działań realizowanych w ramach Poddziałania 9.6.1 oraz działań realizowanych z osi 7 RPO WZ np. 7.1.2):

1. Numer projektu: **POKL.09.06.01-32-008/12**

Tytuł projektu: *Edukacja ustawiczna procentuje!*

Beneficjent: Fundacja Ośrodek Doskonalenia Kadr

Okres realizacji projektu: 01.08.2012 r. – 30.06.2015 r.

Wartość projektu: 287 438,85 zł

Projekt realizowany jest w Liceum Ogólnokształcącym dla dorosłych, należącym do Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach. Celem głównym projektu jest poprawa dostępu do wysokiej jakości kształcenia ustawicznego w formach szkolnych, dla 20 dorosłych kobiet i mężczyzn zamieszkałych w Województwie Zachodniopomorskim, zainteresowanych uzupełnieniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych. Przedmiotowy projekt jest komplementarny z przedsięwzięciami podnoszącymi jakość edukacji, wdrażanymi przez Zespół Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach, na rzecz którego działa Fundacja Ośrodek Doskonalenia Kadr:

- *Rozbudowa i modernizacja transgranicznej bazy edukacyjno-sportowej* (INTERREG IVA, projekt wdrażany);
- *Modernizacja internatu ZS w Policach* (INTERREG IIIA, 2007 r.) - w internacie są biura Fundacji Ośrodek Doskonalenia Kadr – został on dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych;

- *Przebudowa i modernizacja pracowni gastronomicznej ZS w Policach* (RPO WZ, projekt zakończony);
- *Moje boisko-Orlik 2012 i Biały Orlik*.

Wymienione inwestycje współfinansowane z innych niż EFS środków wspólnotowych mają wymiar infrastrukturalny. Ze zmodernizowanej bazy ww. Zespołu Szkół w miarę potrzeb korzystają osoby uczęszczające do Fundacji Ośrodek Doskonalenia Kadr. Tym samym, w przedmiotowym projekcie występuje **synergia** potencjalna, która dotyczy pełniejszego zaspokojenia potrzeb grupy docelowej.

Przykład projektu regionalnego, który wykorzystuje rozwiązania wypracowane na poziomie centralnym (tj. rezultaty projektów systemowych realizowanych w ramach Priorytetu III Komponentu Centralnego PO KL) zapewniający zachowanie komplementarności wewnątrzfunduszowej (EFS) oraz wewnątrzprogramowej (PO KL):

1. Numer projektu: **POKL.09.04.00-32-036/11**

Tytuł projektu: *NAUCZYCIEL NIE TYLKO DLA SPRAWNYCH – kursy kwalifikacyjne dla pracowników oświaty z zakresu integracji w edukacji*

Beneficjent: Europejskie Centrum Edukacyjne Sp. z o.o.

Okres realizacji projektu: 02.01.2012 r. – 27.12.2013 r.

Wartość projektu: 733 124,93 zł

Celem głównym projektu było podniesienie kwalifikacji pracowników oświaty z zakresu pedagogiki specjalnej oraz potrzeb dzieci, młodzieży i dorosłych ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (**w tym uczniów niepełnosprawnych**), poprzez realizację krótkich form szkoleniowych (kursów kwalifikacyjnych). Grupą docelową było 240 osób spośród nauczycieli (228), kadry administracyjnej i zarządczej (12) z Województwa Zachodniopomorskiego. Projekt był odpowiedzią na wzrastające znaczenie pedagogiki specjalnej i nauczania zintegrowanego w szkołach oraz niewielką liczbę nauczycieli i kadr administracyjnych oraz zarządczych, posiadających kursy kwalifikacyjne w tym zakresie.

Komplementarność pomiędzy działaniami edukacyjnymi w Priorytecie III i IX PO KL realizowana jest przede wszystkim poprzez działania podejmowane w celu wdrożenia rozwiązań systemowych, wypracowanych na poziomie centralnym. Przykładem takich działań jest realizacja projektów dotyczących indywidualizacji nauczania. W 2011 i 2012 r. IP ogłosiła dwa nabory przedmiotowych wniosków o dofinansowanie. Do 31 grudnia 2014 r. podpisano 114 umów o dofinansowanie w ramach dwóch konkursów ogłoszonych w latach 2011-2012. Jedna umowa została rozwiązana (beneficjent zrezygnował z realizacji projektu). Aż 381 szkół podstawowych zostało objętych projektami dotyczącymi indywidualizacji nauczania, co stanowi 78 % wszystkich szkół podstawowych w Województwie Zachodniopomorskim. Kolejnym przykładem wdrażania rozwiązań systemowych wypracowanych na poziomie centralnym jest realizacja projektów w ramach Działania 9.2, które powiązane są z reformą szkolnictwa zawodowego. W latach 2012 – 2013 IP ogłosiła łącznie dwa nabory przedmiotowych wniosków o dofinansowanie. Do końca 2014 r. podpisano 94 umowy o dofinansowanie w ramach konkursów ogłoszonych w latach 2008-2013, z czego 4 stanowią projekty innowacyjne, a 4 projekty współpracy ponadnarodowej.

Przykład komplementarności wewnątrzfunduszowej (EFS) oraz wewnątrzprogramowej (PO KL – różne Priorytety Komponentu Regionalnego PO KL) i jednookresowej (w okresie programowania 2007-2013):

1. Numer projektu: **POKL.09.02.00-32-047/11**

Tytuł projektu: *ICT (B)usiness to(2) (E)ducation czyli modernizacja oferty kształcenia zawodowego szkół o profilu informatycznym w powiązaniu z potrzebami lokalnego/regionalnego rynku*

Beneficjent: Szczeciński Park Naukowo - Technologiczny Sp. z o.o.

Okres realizacji projektu: 01.08.2012 r. – 31.11.2015 r.

Wartość projektu: 1 116 630,00 zł

Grupę docelową stanowią nauczyciele przedmiotu *informatyka*. Projekt jest komplementarny z projektem *Podniesienie specjalistycznych kwalifikacji programistów, testerów oraz menadżerów firm informatycznych Klastra ICT Pomorze Zachodnie – pakiet certyfikowanych szkoleń SCJP, ISTQB oraz Controlling IT* realizowanym w okresie 01.07.2011 r. – 30.06.2012 r. w ramach Poddziałania 8.1.1 PO KL *Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw*. Celem obu projektów jest między innymi podniesienie kompetencji zawodowych poprzez uczestnictwo w pakietach specjalistycznych szkoleń z zakresu rozwijającej się branży ICT: programowanie w językach np. C++, C#, JavaScript, PHP, czy też Controlling w IT. Z uwagi na wysoki jednostkowy koszt wyżej wymienionych szkoleń, beneficjenci projektów sami nie byłiby w stanie zapewnić finansowania. Tym samym, w przedmiotowym projekcie występuje **synergia** potencjalna, która dotyczy pełniejszego zaspokojenia potrzeb grupy docelowej i większej trwałości rezultatów.

Przykład komplementarności zewnętrznej, terytorialnej (geograficznej) i funkcjonalnej:

1. Numer projektu: **POKL.09.05.00-32-215/11**

Tytuł projektu: *Angielski to przyszłość*
Beneficjent: Gmina Sianów/ Przedszkole Gminne w Sianowie
Okres realizacji projektu: 01.01.2012 r. – 30.06.2012 r.
Wartość projektu: 49.736,00 zł

Projekt realizowany był na poziomie komplementarności zewnętrznej w powiązaniu z innymi projektami i działaniami realizowanymi na terenie Gminy Sianów. Projekt pozwolił na optymalizację powstałej ze środków zewnętrznych infrastruktury (RPO WZ i PROW). Ponadto, wystąpiła tu komplementarność z perspektywy funkcjonalnej ponieważ wpisywał się on w inne projekty realizowane w gminie, które ponownie wykorzystują metody pracy. Dodatkowo jest to przykład komplementarności z perspektywy terytorialnej ze względu na objęcie projektem całej Gminy Sianów. Projekt był realizowany w jedynym przedszkolu gminnym, do którego uczęszczają dzieci z całej gminy. W przedmiotowym projekcie występuje **efekt synergii**, który dotyczy wzmacniania się osiągniętych rezultatów.

PODKOMITET MONITORUJĄCY

W 2014 r. odbyło się jedno posiedzenie Podkomitetu Monitorującego PO KL WZ. Dnia 7 maja 2014 r. odbyło się XVI posiedzenie Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Województwa Zachodniopomorskiego (PKM PO KL WZ), podczas którego poruszane były m.in. kwestie dotyczące:

- stanu wdrażania PO KL w Polsce i w Województwie Zachodniopomorskim;
- prezentacja wyników następujących badań ewaluacyjnych:
 - *Wpływ projektów szkoleniowych realizowanych w Priorytecie VIII na potrzeby przedsiębiorstw, poprawę ich konkurencyjności / funkcjonowania oraz zmianę polityki szkoleniowej firm, a także wpływ na adaptacyjność uczestników projektu szkoleń w kontekście zmian gospodarczych zachodzących w regionie,*
 - *Analiza i ocena efektów wsparcia PO KL w Województwie Zachodniopomorskim;*
- przedstawienie rezultatów realizacji projektu innowacyjnego pt. Razem przeciw Razom, którego założeniem jest walka z przemocą w rodzinie oraz pomoc ofiarom przemocy na terenie powiatu Świdwińskiego.

Podczas posiedzenia omówiono również punkty poświęcone prezentacji założeń projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego.

3. Opis postępu w realizacji działań, o których mowa w art. 10 Rozporządzenia (WE) 1081/2006³

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Włączenie problematyki równości płci do głównego nurtu polityki weryfikowane było na etapie oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie. Dofinansowanie otrzymały te projekty, które spełniły standard minimum i były zgodne z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.

Działania mające na celu **zwiększenie integracji w dziedzinie zatrudnienia** grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym osób niepełnosprawnych w okresie sprawozdawczym określał Plan Działania na rok 2014-2015. W ramach Poddziałania 6.1.3 określono kryterium dostępu: *projekt skierowany jest do bezrobotnych osób niepełnosprawnych, w proporcji co najmniej takiej samej jak proporcja osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w rejestrze danego Powiatowego Urzędu Pracy w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych (wg stanu na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie).*

W związku z powyższym Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Zachodniopomorskiego określiły wartość docelową wskaźnika *liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem* w wysokości 580 osób. Z zatwierdzonych wniosków o płatność do końca 2014 roku w ramach Poddziałania 6.1.3 wynika, iż Powiatowe Urzędy Pracy w Województwie Zachodniopomorskim objęły wsparciem 736 osób niepełnosprawnych. Wsparcie skierowane do wskazanej grupy docelowej to przede wszystkim objęcie uczestników Indywidualnymi Planami Działania, szkolenia, staże, prace interwencyjne, bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. W 2014 roku 51 osób niepełnosprawnych, otrzymało środki na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Poddziałania 6.1.3. W okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 6.1.1 zakończył się jeden projekt realizowany przez Powiat Wałecki / Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu nr POKL.06.01.01-32-053/11 pn. *Niepełnosprawni na rynku pracy. wspierający w 100 % osoby niepełnosprawne.* Celem projektów była pomoc osobom niepełnosprawnym w przełamaniu barier związanych z wejściem na rynek pracy i podjęciem zatrudnienia. W projekcie rozpoczęły udział 72, a zakończyły udział 67 osób niepełnosprawnych, wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla wskazanej grupy docelowej został osiągnięty na poziomie 38,81 % (liczba osób, które znalazły zatrudnienie wyniosła 26 osób).

³ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego

W okresie sprawozdawczym realizowano 3 **projekty innowacyjne** z konkursu nr 1/6.1.1/IN/11 z czego dwa z komponentem ponadnarodowym. Przykładem działań innowacyjnych jest projekt Powiatu Polickiego / Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Policach / Powiatowego Urzędu Pracy w Policach pn. *GPS dla Rodziny* nr POKL.06.01.01-32-025/11. Wprowadzana w ramach projektu innowacja przewiduje wdrożenie innowacyjnego narzędzia NASZK na obszarze powiatu polickiego, które spowoduje zwiększenie w ciągu 22 miesięcy skuteczności działań instytucji rynku pracy i pomocy społecznej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej kobiet - matek znajdujących się w szczególnie niekorzystnym położeniu na rynku pracy. Projekt jest na etapie upowszechniania i włączania produktu finalnego NASZK do głównego nurtu polityki. Podjęto wszystkie zaplanowane działania, zrealizowano 14 z 20 warsztatów upowszechniających.

W 2014 roku realizowano projekty, które obejmują **współpracę ponadnarodową**. Partnerzy we wspomnianych projektach pochodzą z Dani, Wielkiej Brytanii oraz Niemiec. Zakres współpracy obejmuje między innymi:

- przeszkolenie polskich trenerów i doradców z prowadzenia warsztatów, kursów i doradztwa w ramach aktywizacji kobiet pozostających bez zatrudnienia (Fundacja Familijny Poznań, tytuł projektu: *PWP Wykwalifikowana i konkurencyjna na rynku pracy*),

- adaptowanie rozwiązań wypracowanych w Wielkiej Brytanii w zakresie szkolenia i wprowadzania na rynek pracy nowych pracowników z branży hotelarskiej (LSJ Agencja Pracy Ireneusz Sozański, tytuł projektu: *Międzynarodowe kompetencje w branży hotelarskiej – International Competences in Hospitality*),

- adaptowanie rozwiązań wypracowanych u partnera oraz opracowanie metody pracy i programy szkoleń dla młodych osób bezrobotnych w firmach ćwiczeniowych, dostosowane do polskich realiów (TOP-PROJEKT Krzysztof Derbiszewski, tytuł projektu: *PWP Hotel i restauracja do praktycznej nauki zawodu*).

W okresie sprawozdawczym zakończył się jeden projekt współpracy ponadnarodowej (tytuł projektu: *PWP Rzemiosło szansą na aktywizację*, nr: POKL.06.01.01-32-186/12 realizowany przez Cech Rzemiosł Różnych przy współpracy z partnerem ponadnarodowym z Niemiec). W ramach projektu opracowano programy szkoleń e-learningowych oraz programy staży dla zawodów: monter izolacji budowlanych oraz kucharz (bazujące na doświadczeniu niemieckim). Wypracowanie wskazanych produktów finalnych było możliwe dzięki wsparciu ekspertów podczas 3 spotkań z przedstawicielami partnera ponadnarodowego w Polsce. W ramach projektu został również zorganizowany wyjazd studyjny do Niemiec w celu zapoznania się kadry projektu z metodami praktycznej nauki zawodu poprzez staż, w tym z dobrymi praktykami nauki zawodu w rzemiośle. Podczas dwóch warsztatów z partnerem niemieckim ostatecznie wypracowano programy szkoleń e-learningowych oraz staży. Ostateczne rezultaty projektu wskazane zostaną w kolejnym okresie sprawozdawczym, po zatwierdzeniu końcowego wniosku o płatność.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

- *włączenie problematyki równości płci do głównego nurtu polityki*

W większości realizowanych projektów w ramach Priorytetu VII występują działania równościowe polegające na promocji godzenia życia zawodowego i prywatnego, elastyczne podejście do godzin rozpoczęcia i zakończenia zajęć, zapewnienie opieki nad osobami zależnymi, zapewniony jest również dojazd uczestników na szkolenia, przeprowadzane są szkolenia z zakresu równości szans dla uczestników oraz zespołu projektowego. W ramach zarządzania projektem zapewniony jest udział kobiet w procesie podejmowania decyzji w projekcie oraz dostosowywane są działania informacyjno-promocyjne do zasady równości szans (pokazywanie kobiet i mężczyzn w aktywnych i niestereotypowych rolach; unikanie przekazów seksistowskich, stereotypowych, poniżających dla którejkolwiek z płci, zróżnicowanie kanałów komunikacji tak, aby dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców i odbiorczyń).

Przykładem projektu, w którym działania skierowane są wyłącznie do kobiet jest projekt realizowany przez **Firmę Handlowo-Usługową JAR-MAR Centrum Kształcenia Wiedza dla wszystkich** w ramach Poddziałania 7.2.1 pt. *Mamy pomysł dla mamy!* (nr projektu POKL.07.02.01-32-027/13). Grupę docelową projektu stanowi 60 młodych matek z powiatu myśliborskiego, w tym 30 mieszkających na wsi, znajdujących się w bardzo trudnym położeniu z uwagi na problemy z uzyskaniem pracy, jej utrzymaniem (w związku z posiadaniem dzieci), dezaktualizację wiedzy/umiejętności ze względu na długi okres nieaktywności zawodowej. Młode matki nie budzą zainteresowania ze strony pracodawców z powodu konieczności godzenia ról zawodowych i rodzinnych pomimo, iż często posiadają lepsze, niż mężczyźni wykształcenie. Często młode kobiety nie kontynuują kształcenia z uwagi na nieprawidłowe wzorce rodzinne, wczesne macierzyństwo, brak środków finansowych czy brak doświadczenia zawodowego (brak stażu pracy). Celem projektu jest więc powołanie Punktu Aktywizacji Zawodowej i w jego ramach realizacja kompleksowego wsparcia, które pozwoli na przygotowanie młodych matek do prawidłowego pełnienia ról społecznych i zawodowych. W ramach projektu zaplanowano reintegrację społeczną poprzez IPD, kontakt z psychologiem, doradcą zawodowym, pośrednikiem pracy oraz reintegrację zawodową, w której zaplanowano szkolenia oraz staże zawodowe, co ułatwi uczestniczkom projektu znalezienie pracy na lokalnym rynku.

- *zwiększenie integracji w dziedzinie zatrudnienia i integracji społecznej innych grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym osób niepełnosprawnych*

W ramach działań podejmowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, realizowane są 34 projekty systemowe, w których beneficjentami są zarówno ośrodki pomocy społecznej, jak i powiatowe centra pomocy rodzinie, działające na rzecz integracji społecznej osób bezrobotnych i/lub nieaktywnych zawodowo lub zatrudnionych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które jednocześnie są osobami w wieku aktywności zawodowej (15-64 lata), korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, osób traktowanych, jako otoczenie osób wykluczonych społecznie. W okresie sprawozdawczym nie podpisano nowych umów dotyczących projektów systemowych (kontynuowana była realizacja projektów, których umowy zostały podpisane w 2013 roku).

W ramach Priorytetu VII, dotychczas objęto wsparciem 9 712 osób niepełnosprawnych. W ramach Działania 7.4 *Niepełnosprawni na rynku pracy* realizowane jest wsparcie wyłącznie dla osób niepełnosprawnych, dzięki czemu zostanie zwiększony udział osób niepełnosprawnych w projektach. Działanie przewiduje wsparcie na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej osób niepełnosprawnych i poprawę dostępu do zatrudnienia dla tych osób, m.in. poprzez poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, zawodowe; pośrednictwo pracy; kursy, szkolenia, staże i praktyki zawodowe; subsydiowane zatrudnienie; skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ. Upowszechniane będzie stosowanie kompleksowego podejścia do wspierania osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie wobec każdego z uczestników projektu indywidualnego planu działania (IPD). Planuje się również realizację działań o charakterze środowiskowym, w tym w szczególności edukacyjnych i integracyjnych, mających na celu adaptację pracownika w środowisku pracy.

Przykładem projektu, w którym działania skierowane są wyłącznie do osób niepełnosprawnych, jest projekt realizowany przez **Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Szczecinie** pt.: *Dajmy szansę niewidomym i słabowidzącym!* (nr projektu POKL.07.04.00-32-026/13). Grupę docelową projektu stanowi 35 osób niewidomych w wieku 18-55 lat, nieaktywnych zawodowo, poszukujących pracy, będących pod opieką Polskiego Związku Niewidomych (Okręg Zachodniopomorski). Grupę obejmują zarówno osoby niewidome od urodzenia, jak i nowo ociemniałe, które muszą się przekwalifikować. Wśród osób niepełnosprawnych, osoby niewidome stanowią grupę najrzadziej wymienianą przez pracodawców, jako potencjalni pracownicy. Istnieje mały dostęp do bezpłatnej edukacji dla osób niewidomych. Zdobycie odpowiedniego wykształcenia uniemożliwia dysfunkcja wzroku oraz bariery finansowe. Polski Związek Niewidomych ocenił, iż osoby niewidome mogą stać się samodzielnymi i wartościowymi pracownikami, ponieważ mają doskonale opanowane techniki bezwzrokowe, są dokładni i zaangażowani w pracy. Projekt przewiduje realizację co najmniej trzech form wsparcia w odniesieniu do każdego uczestnika. Zapewni to kompleksowe wsparcie aktywizacji zawodowej, co wpłynie na skuteczność i efektywność na rynku pracy osób niewidomych. Działania obejmują określenie predyspozycji psychologicznych i zawodowych oraz opracowanie na tej podstawie Indywidualnego Planu Działania i określenie dalszej ścieżki wsparcia. Jedną z przyczyn zbyt małej aktywności na rynku pracy osób niewidomych jest niska samoocena, brak motywacji i wiary w siebie, brak umiejętności komunikacji, dlatego zapewniono udział w warsztatach, co zmieni ich nastawienie, przyczyni się do uzyskania równowagi psychicznej, umiejętności społecznych, podejmowania inicjatyw w zakresie aktywności zawodowej. Uczestnicy wezmą udział w dwóch kursach zawodowych (wykonywanie prac biurowych oraz tworzenie aplikacji internetowych i baz danych oraz administrowanie bazami) kończących się egzaminem przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz zapewniony zostanie staż zawodowy, co zwiększy szanse uczestników projektu na zatrudnienie.

- *innowacyjność oraz ponadnarodowość w realizowanych projektach*

W okresie sprawozdawczym zostały zaakceptowane wnioski końcowe dotyczące pięciu projektów innowacyjnych oraz projektu realizowanego w ramach współpracy ponadnarodowej. W Załączniku nr 9. do niniejszego Sprawozdania zostały opisane rezultaty działań upowszechniających i włączających, przeprowadzonych w ramach trwania projektu, których efekty zaobserwowano po zakończeniu realizacji projektu. Informacje uzyskano na podstawie ankiet wypełnionych przez beneficjentów w okresie pół roku po zakończeniu realizacji projektu.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Problematyka równości płci została włączona do głównego nurtu polityki w ten sposób, iż wszystkie projekty oceniane były pod względem zachowania zgodności z polityką równości szans kobiet i mężczyzn. Ponadto szczegółowy zapis dotyczący problematyki równości płci opisywane były w dokumentacji konkursowej. Projekty, które nie spełniały standardu minimum nie kwalifikowały się do dofinansowania.

Jako typowe działania na rzecz wyrównywania szans płci wskazano zapewnienie elastycznych form zatrudnienia oraz godzin pracy w ramach zarządzania projektem, jak również przeszkolenie personelu projektu z zakresu równości szans co przedstawione zostało w realizowanym projekcie nr: POKL.08.01.01-32-117/12.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Problematyka równości płci została włączona do głównego nurtu polityki w ten sposób, iż wszystkie projekty oceniane są pod względem zachowania zgodności z polityką równości szans kobiet i mężczyzn. Projekty, które nie spełniają standardu minimum, nie kwalifikują się do dofinansowania.

Szczególnie interesujące działania na rzecz wyrównywania szans płci w ramach Priorytetu IX były przeprowadzane w projekcie nr POKL.09.03.00-32-050/09 pn. *PRZYJAZNA SZKOŁA – ŚREDNIE WYKSZTAŁCENIE I MATURA DLA KAŻDEGO*, zrealizowanym przez Centrum Edukacji Sukces Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych. W ramach projektu odbywały się zajęcia lekcyjne z doradztwa zawodowego. Wiodącym tematem było poruszanie się po rynku pracy:

- wskazanie na równe szanse kobiet i mężczyzn w poszukiwaniu pracy;
- różnorodne metody poszukiwania pracy;
- analiza ogłoszeń o pracę pod względem przydatności w procesie realizacji własnych celów zawodowych;
- zapoznanie słuchaczy z możliwością zdobycia nowego zawodu z uwzględnieniem predyspozycji kobiet i mężczyzn;
- podnoszenie samooceny kobiet i mężczyzn jako pracowników;
- uświadomienie, że na rynku pracy kobiety i mężczyźni mają takie same szanse i możliwości.

Ponadto, zajęcia lekcyjne często odbywały się w grupach 3-osobowych (2M+1K), gdzie kapitanem grupy była kobieta lub (2K+1M), gdzie kapitanem grupy był mężczyzna. Wyrównywało to szanse płci i uczyło współpracy w grupie mieszanej, wzajemnego korzystania ze zdolności intelektualnych przeciwnej płci. Przygotowywało to również uczniów do prawidłowych relacji z przyszłymi współpracownikami i zwierzchnikami, gdzie płeć nie powinna mieć żadnego znaczenia. Projekt był realizowany w okresie od 01.07.2010 r. do 30.06.2013 r.

W 2014 r. w ramach Priorytetu IX realizowane były 4 umowy o dofinansowanie dotyczące obszaru innowacyjności oraz 4 projekty współpracy ponadnarodowej. Wszystkie projekty zakończą się w 2015 r.

4. Informacja o przeprowadzonych w ramach Priorytetu kontrolach oraz ich wynikach⁴

4.1 Informacja o wykrytych nieprawidłowościach i uchybieniach podczas kontroli systemowych oraz kontroli realizacji projektów w ramach Priorytetu w danym okresie sprawozdawczym

Na podstawie przeprowadzonych kontroli – planowych, doraźnych, wizyt monitoringowych – stwierdzono, iż co do zasady projekty realizowane są w sposób prawidłowy, zapewniający osiągnięcie zaplanowanych rezultatów, ewentualnie czasami potrzebne są niewielkie usprawnienia. W odniesieniu do kilku projektów stwierdzono wydatkowanie środków w sposób niezgodny z obowiązującymi *Wytycznymi* w danym okresie oraz z obowiązującymi przepisami prawa, co skutkowało nieprawidłowościami w aspekcie finansowym w ramach wdrażanego projektu. Do obszarów, w których najczęściej są wykrywane nieprawidłowości podczas czynności kontrolnych zalicza się:

- obszar dotyczący personelu projektu, np.: nieprawidłowe zakwalifikowanie personelu projektu w ramach kosztów pośrednich, nieścisłości w ramach kwot umownych wynagrodzenia personelu projektu, nieprawidłowy sposób zatrudnienia pracowników projektu, nieprawidłowy sposób dokumentowania czasu pracy pracowników projektu,
- obszar dotyczący stosowania zasady konkurencyjności / rozeznania rynku, np. brak lub nieprawidłowe udokumentowanie stosowania zasady konkurencyjności / rozeznania rynku,
- obszar dotyczący poprawności udzielania zamówień publicznych np. niestosowanie lub nieprawidłowe stosowanie przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych*.

Wykazane powyżej nieprawidłowości są wynikiem popełniania przez beneficjentów błędów, które mogą wynikać z braku wiedzy lub doświadczenia beneficjentów. Na pewno nie są skutkiem braku uregulowań prawnych, czy też nieścisłości w tych uregulowaniach. Wykazane w okresie sprawozdawczym nieprawidłowości nie mają charakteru systemowego oraz nie wynikają z nieprawidłowego funkcjonowania systemu realizacji PO KL.

Podczas czynności kontrolnych również stwierdzono uchybienia w realizowanych projektach, które nie skutkują zwrotem środków finansowych. Do obszarów, w których najczęściej są wykrywane uchybienia podczas czynności kontrolnych zalicza się:

- obszar dotyczący rozliczeń finansowych, np.: błędy pisarskie w zakresie ujętych do rozliczenia dokumentów źródłowych potwierdzających poniesione w ramach projektu wydatki,
- obszar dotyczący sposobu przetwarzania danych osobowych o uczestnikach projektu (w ramach zbioru PEFS 2007) zgodnie z *ustawą z dnia 29 stycznia 1997 r. o ochronie danych osobowych*, np.: treść stosowanych oświadczeń uczestników projektu była niezgodna z obowiązującym wzorem dokumentu,
- obszar dotyczący realizacji działań informacyjno-promocyjnych, np.: stosowanie niewłaściwych znaków

⁴ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego

graficznych na dokumentach dotyczących projektu.

W wyniku stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości przesyłano do beneficjentów zalecenia pokontrolne z rekomendacjami (np.: uzupełnienie, poprawa dokumentów, zwrot środków wraz z odsetkami). Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości oraz uchybienia w danym okresie sprawozdawczym zostały co do zasady usunięte przez beneficjentów w terminie wskazanym w zaleceniach pokontrolnych. Wydział Kontroli PO KL weryfikuje wdrożenie zaleceń pokontrolnych na podstawie przesłanej informacji od projektodawcy lub informacji od opiekuna projektu np.: informacja o zwrocie środków finansowych.

4.2 Liczba przeprowadzonych kontroli realizacji projektów na miejscu w ramach Priorytetu/ Działania na podstawie KSI SIMIK 07-13 w danym okresie sprawozdawczym

Priorytet/ Działanie	Kontrole projektów		Wizyty monitoringowe
	planowane	doraźne	
Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich	36	5	21
Działanie 6.1	19	1	11
Działanie 6.2	17	4	10
Działanie 6.3	-	-	-
Priorytet VII Promocja integracji społecznej	22	1	26
Działanie 7.1	2	-	2
Działanie 7.2	15	-	13
Działanie 7.3	-	-	-
Działanie 7.4	5	1	11
Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki	40	2	33
Działanie 8.1	37	2	33
Działanie 8.2	3	-	-
Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionie	77	5	44
Działanie 9.1	30	4	27
Działanie 9.2	13	-	11
Działanie 9.3	3	-	-
Działanie 9.4	2	-	-
Działanie 9.5	18	1	-
Działanie 9.6	11	-	6

4.3 Liczba przeprowadzonych kontroli systemowych w danym okresie sprawozdawczym

Nazwa instytucji, w której przeprowadzono kontrolę	Kontrole systemowe	
	planowane	doraźne
<i>Nie dotyczy</i>	<i>Nie dotyczy</i>	<i>Nie dotyczy</i>

4.4 Liczba przeprowadzonych kontroli sprawdzających wdrożenie zaleceń pokontrolnych w ramach Priorytetu/ Działania w danym okresie sprawozdawczym

Priorytet/ Działanie	Na miejscu (na podstawie KSI SIMIK 07-13)	Weryfikacja korespondencyjna (na podstawie danych własnych)
Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich	-	19
Działanie 6.1	-	11
Działanie 6.2	-	8
Działanie 6.3	-	-
Priorytet VII Promocja integracji społecznej	-	19
Działanie 7.1	-	1
Działanie 7.2	-	11

Działanie 7.3	-	-
Działanie 7.4	-	7
Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki	-	25
Działanie 8.1	-	24
Działanie 8.2	-	1
Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionie	-	42
Działanie 9.1	-	19
Działanie 9.2	-	11
Działanie 9.3	-	1
Działanie 9.4	-	1
Działanie 9.5	-	3
Działanie 9.6	-	7

4.5 Informacja o działaniach kontrolnych podjętych przez inne instytucje w danym okresie sprawozdawczym

Kontrole przeprowadzone w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie przez Instytucje Zewnętrzne:

I. Nazwa podmiotu przeprowadzającego kontrolę: Ernst & Young Business Advisory Spółka z o.o. i Wspólnicy sp.k. oraz Ernst & Young Audit sp. z o.o. (kontrola przeprowadzona w imieniu Instytucji Zarządzającej PO KL).

Nazwa podmiotu kontrolowanego: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Termin i zakres kontroli: 2 - 13 czerwca 2014 r.

1) Kontrola systemowa, planowa. Zakres kontroli obejmował:

- a) prawidłowość przestrzegania procedur naboru, oceny i wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektu (zgodność procesu wyboru projektów z *Systemem realizacji PO KL 2007-2013*, procedurami wewnętrznymi (Instrukcjami wykonawczymi) kontrolowanej instytucji oraz z kryteriami wyboru projektów zawartymi w Planie Działania;
- b) poprawność procesu zawierania i podpisywania przez instytucję kontrolowaną umów/aneksów do umów o dofinansowanie projektu;
- c) zgodność dokonywania rozliczeń finansowych przez kontrolowane instytucje z *Wytocznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL* i procedurami wewnętrznymi, w tym poprawności kwalifikowania wydatków – sposobu weryfikacji i zatwierdzania wydatków przez kontrolowane instytucje;
- d) proces weryfikacji wydatków i potwierdzania płatności oraz przepływów i rozliczeń finansowych (system księgowy);
- e) prawidłowość realizacji przez instytucje kontrolowane zapisów umowy dotacji celowej;
- f) prawidłowość nadzorowania przez instytucje kontrolowane, w ramach Działań bezpośrednio wdrażanych przez dane instytucje, wykonywania przez beneficjentów obowiązków wynikających z umowy o dofinansowanie realizacji projektu;
- g) prawidłowość oraz terminowości realizacji obowiązków w zakresie monitorowania wdrażania Priorytetu/Działania, w tym opracowywania i przekazywania sprawozdań z realizacji Priorytetu/Działania;
- h) prawidłowość realizacji obowiązków w zakresie kontroli systemowej oraz kontroli na miejscu realizacji projektu;
- i) prawidłowość realizacji obowiązków w zakresie odzyskiwania środków od beneficjentów, w tym realizacji obowiązków w zakresie raportowania nieprawidłowości oraz prawidłowości prowadzenia rejestru obciążeń na projekcie;
- j) poprawność realizacji zadań z zakresu promocji i informacji (weryfikacja prawidłowości oznakowania pomieszczeń, publikacji dotyczących Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz innych materiałów promocyjnych);
- k) przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów;
- l) wypełnianie obowiązków wynikających z powierzenia przetwarzania danych osobowych;
- m) sposób wprowadzania danych przez Instytucję Pośredniczącą do Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13;
- n) wprowadzanie danych z formularzy PEFS 2007 do Baz Lokalnych PEFS 2007;
- o) wdrożenie przez kontrolowane instytucje zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku poprzednich kontroli.

Stwierdzone nieprawidłowości:

Stwierdzone istotne nieprawidłowości w ramach kontroli systemowej, planowej:

- a) brak wszystkich informacji wymaganych *Zasadami dokonywania wyborów projektów w ramach PO KL* w karcie oceny formalnej i karcie oceny merytorycznej dołączonej do dokumentacji konkursowej;

b) opóźnienie we wprowadzaniu danych do KSI SIMIK 07-13.

Ocena ogólna: Kategoria nr 2 – system funkcjonuje co do zasady w sposób poprawny, ale potrzebne są niewielkie usprawnienia.

2) Kontrola projektu systemowego pn. *Inwestycja w wiedzę motorem rozwoju innowacyjności w regionie – III edycja* realizowanego w okresie od 01.11.2013 r. – 30.06.2015 r. Zakres kontroli obejmował:

- a) prawidłowość rozliczeń finansowych w ramach projektu – weryfikacja kwalifikowalności i prawidłowości ponoszenia wydatków w ramach projektu pod kątem ich zgodności z zapisami *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL*;
- b) sposób pozyskiwania, przechowywania oraz przetwarzania danych o uczestnikach projektu (w ramach zbioru PEFS 2007) zgodnie z *ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych*;
- c) zgodność danych przekazywanych we wniosku o płatność w części dotyczącej postępu rzeczowego oraz postępu finansowego z dokumentacją dotyczącą realizacji projektu dostępną w siedzibie beneficjenta;
- d) kwalifikowalność wydatków dotyczących personelu projektu;
- e) sposób rekrutacji uczestników projektu;
- f) stosowanie ustawy prawo zamówień publicznych;
- g) stosowanie zasady konkurencyjności;
- h) poprawność udokumentowania rozeznania rynku w przypadku wydatków, do których nie mają zastosowania zapisy ustawy PZP i zasady konkurencyjności;
- i) stosowanie zasad pomocy publicznej;
- j) wypełnianie zobowiązań promocyjno – informacyjnych;
- k) sposób prowadzenia i archiwizacji dokumentacji projektu;
- l) wdrożenia zaleceń pokontrolnych, w zakresie w jakim dotyczyły one projektu systemowego.

Stwierdzone nieprawidłowości:

Stwierdzone istotne nieprawidłowości w ramach kontroli projektu systemowego pn. *Inwestycja w wiedzę motorem rozwoju innowacyjności w regionie – III edycja*:

- a) opis do Listy płac zawierający akceptację merytoryczną i formalno-rachunkową, wskazanie kwoty wydatku kwalifikowalnego, nr umowy, nazwę projektu, nazwę zadania i informację o współfinansowaniu wydatku ze środków PO KL, został sporządzony przez Zespół ds. Projektu po dacie sporządzenia Listy płac oraz dokonania przelewów wynagrodzeń.

Ocena ogólna: Kategoria nr 1 – projekt systemowy jest realizowany co do zasady w sposób poprawny, ale potrzebne są usprawnienia.

3) Kontrola prawidłowości realizacji Roczego Planu Działania Pomocy Technicznej PO KL (planowa). Zakres kontroli obejmował:

- a) prawidłowość realizacji działań podjętych w ramach podpisanej z Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki umową, zgodnie z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego, a także wewnętrznymi procedurami kontrolowanej jednostki;
- b) sposób archiwizacji dokumentów, pozwalający na prześledzenie ścieżki audytu;
- c) kwalifikowalność poniesionych wydatków i sposób ich dokumentowania;
- d) wiarygodność sprawozdań z realizacji Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki poprzez weryfikację i potwierdzenie wykonania prac, istnienia zakupionych towarów oraz wykonania zamówionych usług;
- e) poprawność realizacji zasad dotyczących promocji i informacji zgodnie z *Planem Komunikacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* oraz poprawność realizacji szkoleń zrealizowanych w ramach Roczego Planu Działania Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- f) poprawność udzielania zamówień publicznych;
- g) efektywność wydatkowania środków publicznych;
- h) zgodność prowadzenia rachunkowości z przepisami *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.), w części dotyczącej realizowanych działań);
- i) sprawdzenie, czy jest prowadzona wyodrębniona ewidencja księgową dla Roczego Planu Działania Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, umożliwiającą identyfikację poszczególnych operacji księgowych oraz wydatków poniesionych w ramach poszczególnych planów działań;
- j) zgodność realizowanych działań w ramach Roczego Planu Działania Pomocy Technicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z zapisami *Zasad realizacji Pomocy Technicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*;
- k) zgodność informacji zawartych we wnioskach o płatność i w sprawozdaniach z realizacji Pomocy Technicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z zapisami w ewidencji finansowo-księgowej.

Stwierdzone nieprawidłowości:

Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w ramach kontroli prawidłowości realizacji Roczego Planu Działania Pomocy Technicznej PO KL.

Ocena ogólna: Kategoria nr 1 – system funkcjonuje prawidłowo, ewentualnie potrzebne są niewielkie usprawnienia.

II. Nazwa podmiotu przeprowadzającego kontrolę: Urząd Kontroli Skarbowej w Szczecinie

Nazwa podmiotu kontrolowanego: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Nr projektu: POKL. 06.02.00-32-016/10

Tytuł projektu: *Własna firma kluczem do sukcesu*

Nazwa Beneficjenta: Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców

Termin i zakres kontroli: 2 - 13 czerwca 2014 r., zakres: audyt operacji PO KL

W zakresie objętym audytem ustalono, iż beneficjent w błędny sposób naliczył odsetki od kwot zwróconych przez uczestnika projektu. W związku z powyższym IP zobowiązała beneficjenta do prawidłowego naliczenia odsetek, stanowiących przychód projektu. W ramach przeprowadzonych czynności nie wykryto rażących nieprawidłowości.

III. Nazwa podmiotu przeprowadzającego kontrolę: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego KE

Nazwa podmiotu kontrolowanego: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Nr projektu: POKL.07.04.00-32-015/12

Tytuł projektu: *Aktywne życie – integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych*

Nazwa Beneficjenta: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym *Koło* w Szczecinie

Termin i zakres kontroli: 24 - 28 listopada 2014 r.

Audyty obejmowały zarówno kontrolę systemu zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, jak i losowo wybranych projektów. Czynności audytowe dotyczyły oceny kluczowych wymogów kontrolnych w zakresie: jasnego określenia, przydziału i rozdziału funkcji pomiędzy IP a Instytucją Pośredniczącą II stopnia; odpowiednich procedur wyboru operacji; adekwatnych informacji i strategii w celu pomocy beneficjentom; odpowiednich mechanizmów w obszarze kontroli zarządczej; właściwej ścieżki audytu; zapewnienia rzetelnego systemu księgowania, monitorowania i sprawozdawczości finansowej w formie elektronicznej.

Audyty swoim zakresem obejmowały m. in. wnioski beneficjenta o płatność, wnioski o dofinansowanie oraz procedury dotyczące postępowań przy realizacji zamówień zgodnie z zasadą konkurencyjności. W okresie sprawozdawczym nie została przesłana do Wojewódzkiego Urzędu Pracy informacja pokontrolna.

IV. Nazwa podmiotu przeprowadzającego kontrolę: Europejski Trybunał Obrachunkowy

Nr projektu: POKL.08.02.01-32-042/11

Tytuł projektu: *Innowacyjne zachodniopomorskie – konkurencyjne zachodniopomorskie. Wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy sfery nauki z przedsiębiorstwami*

Nazwa Beneficjenta: Szczecińska Szkoła Wyższa Collegium Balticum

Termin i zakres kontroli: 18 lutego 2014 r.

W dniu 22 stycznia 2014 r. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie drogą elektroniczną wpłynęło pismo Instytucji Zarządzającej informujące o zamiarze przeprowadzenia przez Europejski Trybunał Obrachunkowy kontroli w zakresie wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej – DAS 2013, EFS 2007PL051PO001- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) 2007 – 2013. Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w siedzibie beneficjenta. W wynikach kontroli wskazano na brak trwałości rezultatów projektu wynikający z zamknięcia strony internetowej wraz z zakończeniem projektu.

V. Nazwa podmiotu przeprowadzającego kontrolę: Urząd Kontroli Skarbowej w Szczecinie

Nazwa podmiotu kontrolowanego: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Nr projektu: POKL.08.01.01-32-038/12

Tytuł projektu: *Dane osobowe w podróży bezpieczny wypoczynek*

Nazwa Beneficjenta: UE4ALL Bożena Pielak

W związku z postanowieniem o wszczęciu postępowania kontrolnego z dnia 30 września 2013 roku, UKS przeprowadził kontrolę na Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie. Kontrola przeprowadzona została w zakresie celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznym, zaś badanym okresem był 01.01.2012 r. – 31.08.2013 r. W postanowieniu o wszczęciu postępowania kontrolnego nie był wskazany konkretny projekt. W wynikach kontroli z dnia 30 maja 2014 roku zalecono podjęcie działań zmierzających do ustalenia czy nie zachodzą przesłanki do rozwiązania z beneficjentem umowy. Na podstawie § 25 ust 1 pkt 1 umowy o dofinansowanie projektu umowa została rozwiązana w trybie natychmiastowym w dniu 27 czerwca 2014 roku.

5. Opis istotnych problemów we wdrażaniu Priorytetu wraz z informacją o podjętych lub planowanych do podjęcia środkach zaradczych

Nie stwierdzono istotnych problemów we wdrażaniu Komponentu Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, tym samym nie podejmowano i nie planowano podjęcia środków zaradczych.

Zidentyfikowany problem	Podjęte lub planowane do podjęcia środki zaradcze
PRIORYTET VI – IX	
Brak	Nie dotyczy
Problemy o charakterze horyzontalnym/ systemowym	
Brak	Nie dotyczy
w tym zidentyfikowane problemy ze stosowaniem ustawy <i>Prawo zamówień publicznych</i> (bez podziału na Priorytety)	
Brak	Nie dotyczy

III. INFORMACJA O ZGODNOŚCI REALIZACJI PRIORYTETU Z PRAWODAWSTWEM

1. Czy zapewniono zgodność z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych?

TAK

NIE

2. Czy zapewniono zgodność z zasadami pomocy publicznej?

TAK

NIE

3. Czy zapewniono zgodność z zasadami polityk horyzontalnych?

TAK

NIE

Nie dotyczy

IV. ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK 1: Osiągnięte wartości wskaźników

ZAŁĄCZNIK 2: Przepływ uczestników projektów realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 3: Określenie statusu na rynku pracy osób, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 4: Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu, znajdujący się w dwóch grupach wiekowych 15-24 i 55-64 lata

ZAŁĄCZNIK 5: Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu ze względu na wykształcenie

ZAŁĄCZNIK 6: Przedsiębiorstwa, które przystąpiły do udziału w projektach realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 7: Wartość udzielonej i wypłaconej pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* w ramach PO KL (w PLN)

ZAŁĄCZNIK 8: Protesty/ odwołania

ZAŁĄCZNIK 9: Monitorowanie projektów innowacyjnych i ponadnarodowych⁵

ZAŁĄCZNIK 10: Informacja o wykonaniu wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w ramach Priorytetu

V. OŚWIADCZENIE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ

Oświadczam, iż informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą.

Data	13 VII 2015 WICEDYREKTOR
Pieczęć imienna i podpis osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania w imieniu Instytucji Pośredniczącej PO KL	ds. Europejskiego Funduszu Społecznego Katarzyna Brzuchaj

INFORMACJE DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO*

*wypełnia Instytucja Zarządzająca PO KL

Imię i nazwisko osoby weryfikującej sprawozdanie	
Data	
Podpis	

⁵ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego